

LIPERIN SEURAKUNTA
Kirkkoneuvosto

§

sivu

Kokouspöytäkirja 28.12.2023, nro 11/2023

124	Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus	195
125	Pöytäkirjantarkastajat	195
126	Työjärjestyksen hyväksyminen	195
127	Kirkkovaltuuston pöytäkirja	196
128	Rakennusavustushakemus – Liperin kirkon esteettömyys	197
129	Rakennusavustushakemus – Heinäveden kirkon julkisivuremontti ja maalaus	198
130	Ilmoitusasiat ja muut asiat	200
131	Kokouksen päättäminen	201

PÖYTÄKIRJAN NRO 11/2023

KOKOUSAIKA 28.12.2023 klo 17.00–17.24

KOKOUSPAIKKA Sähköinen kokous, Teams

LÄSNÄ OLLEET
JÄSENET

Jari Uimonen	puheenjohtaja
Martti Issakainen	jäsen
Kati Pikkarainen	jäsen
Hanna-Leena Puhakka	jäsen
Eeva Pusa	jäsen
Osmo Puustinen	jäsen
Maija Silvennoinen	jäsen
Matti Vihma	jäsen

POISSA
Kirsi Rissanen
Veli-Pekka Hartikainen

MUUT LÄSNÄ
OLLEET
Marjatta Laitinen kirkkovaltuuston vpj.
Harri Nousiainen talouspäällikkö, pöytäkirjanpitäjä

ALLEKIRJOITUKSET

Jari Uimonen
puheenjohtaja

Harri Nousiainen
pöytäkirjanpitäjä

PÖYTÄKIRJA ON
TARKASTETTU Liperissä 29.12.2023

Eeva Pusa
pöytäkirjantarkastaja

Kati Pikkarainen
pöytäkirjantarkastaja

PÖYTÄKIRJA ON OLLUT
YLEISESTI NÄHTÄVILLÄ

Yleisessä tietoverkossa seurakunnan kotisivuilla
kohdassa Päätöksenteko ajalla 211-112 2024.

Harri Nousiainen
talouspäällikkö

KOKOUKSEN LAILLISUUS JA PÄÄTÖSVALTAISUUS

Kn 124 § KL 10 luku 15 §:

”Toimielin on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet jäsenistä on läsnä, jollei päätöksenteolle säädetä tässä laissa muita vaatimuksia. ...

Läsnä olevaksi katsotaan myös toimielimen jäsen, joka osallistuu kokoukseen sähköisesti.”

KJ 3 luku 34 §:

”Kirkkoneuvosto päättää kokoontumisensa ajan ja paikan. Kirkkoneuvosto kokoontuu myös, jos puheenjohtaja katsoo sen tarpeelliseksi tai jos vähintään neljäsosa jäsenistä sitä kirjallisesti pyytää ilmoittamansa asian käsittelemistä varten.

Puheenjohtaja kutsuu kokouksen koolle kirkkoneuvoston päättämällä tavalla. Kokouksesta ilmoitetaan samalla kirkkovaltuuston puheenjohtajalle ja varapuheenjohtajalle.”

Kirkkoneuvosto päätti 14.2.2023 (25 §), että kokouskutsu ja esityslista lähetetään vähintään viisi päivää ennen kokousta. Kiireellisissä asioissa voidaan poiketa edellä olevasta.

Kokouskutsu ja esityslista on lähetetty kirkkoneuvoston jäsenille sekä kirkkovaltuuston puheenjohtajalle ja varapuheenjohtajalle 20.12.2023.

PÄÄTÖSEHDOTUS (pj.): Kokous todetaan laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

PÄÄTÖS: Päätösehdotus hyväksyttiin.

PÖYTÄKIRJANTARKASTAJAT

Kn 125 § **PÄÄTÖSEHDOTUS (pj.):** Valitaan pöytäkirjantarkastajiksi Eeva Pusa ja Kati Pikkarainen.

PÄÄTÖS: Päätösehdotus hyväksyttiin.

TYÖJÄRJESTYKSEN HYVÄKSYMINEN

Kn 126 § **PÄÄTÖSEHDOTUS (pj.):** Hyväksytään esityslista kokouksen työjärjestykseksi.

PÄÄTÖS: Päätösehdotus hyväksyttiin.

KIRKKOVALTUUSTON PÖYTÄKIRJA

Kn 127 § Kirkkovaltuuston kokous on pidetty 12.12.2023. Pöytäkirja on nähtävänä kokouksessa.

Kirkkolaki 3 luku 11 §:

”Kirkkoneuvosto ei saa panna kirkkovaltuuston päätöstä täytäntöön, jos se on tehty virheellisessä järjestyksessä, kirkkovaltuusto on ylittänyt toimivaltansa tai päätös on muutoin lainvastainen. Asia on viipymättä saatettava kirkkovaltuuston uudelleen käsiteltäväksi.”

PÄÄTÖSEHDOTUS (pj.): Kirkkoneuvosto merkitsee kirkkovaltuuston 12.12.2023 kokouksen pöytäkirjan tiedoksi ja päätökset lainvoiman saatuaan täytäntöön pantaviksi.

PÄÄTÖS: Päätösehdotus hyväksyttiin.

RAKENNUSAVUSTUSHAKEMUS – LIPERIN KIRKON ESTEETTÖMYYS

Kn 128 § Kirkkohallituksen virastokollegio päätti 8.3.2023 (139 §) vahvistaa Liperin seurakunnan kirkkovaltuuston 6.9.2022 §:n 53 mukaisen Liperin kirkon esteettömyyden parantamissuunnitelmia koskevan päätöksen.

Vuoden 2024 talousarvion investointiosassa on 250 000 euron määräraha hankkeen toteuttamiseen.

20.12.2023 tulleen laskelman mukaan hankkeen kustannusarvio on n. 360 000 €.

Seurakunta voi hakea kirkkohallituksen avustusta kirkollisten rakennusten sekä muiden kirkkojen ja kappeleiden korjaamiseen. Vuodesta 2016 alkaen kirkollisen rakennusavustuksen pääpaino on suojeltujen kirkollisten rakennusten korjaushankkeiden rahoittamisessa.

Laki valtion rahoituksesta evankelis-luterilaiselle kirkolle eräisiin yhteiskunnallisiin tehtäviin (430/2015) tuli käytäntöön vuoden 2016 alusta. Näillä tehtävillä tarkoitetaan laissa hautaustoimen, väestökirjanpidon ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden rakennusten ylläpitoon liittyviä tehtäviä. Viime vuosina valtion rahoituksesta jaettavaa avustusta on myönnetty seurakunnille noin 7 milj. €. Tällä rahoitetaan suojeltuja kirkollisia rakennuksia koskevia korjaus-, muutos- ja konservointihankkeita seurakuntien hakemusten perusteella. Muille seurakuntien rakennuksille on ollut jaossa kirkon keskusrahastosta jaettavaa tukea 1 milj. € vuosittain.

Avustus haetaan etukäteen ennen korjaus- tai konservointitöiden aloittamista. Hakemus täytetään Basiksessa kyseisen avustuskohteen (rakennus tai esine) tiedoissa. Hakemukset lähetetään Basiksen kautta kirkkohallituksen kirjaimoon 31.12. mennessä.

Seurakuntatalous voi hakea avustusta samana vuonna enintään kahdelle eri hankkeelle.

PÄÄTÖSEHDOTUS (tal.pääll.): Kirkkoneuvosto päättää hakea kirkkohallitukselta rakennusavustusta edellä mainitun hankkeen toteuttamiseen.

PÄÄTÖS: Päätösehdotus hyväksyttiin.

RAKENNUSAVUSTUSHAKEMUS – HEINÄVEDEN KIRKON JULKISIVU- REMONTTI JA MAALAUUS

Kn 129 § Vuoden 2024 talousarvion investointiosassa on 1 400 000 euron määräraha Heinäveden kirkon ulkomaalauksen sekä ikkunoiden ja ovien kunnostuksen toteuttamiseen.

Kirkkoneuvosto päätti 24.10.2023 (98 §) valita hankkeen arkkitehtisuunnittelijaksi Arcadia Oy Arkkitehtitoimiston (arkkitehti Ilkka Kärnä). Rakennuttajapalvelut päätettiin tilata (97 §) Rakennuttajatoimisto Protiimi Oy:ltä.

Arkkitehdin, rakennuttajatoimiston ja seurakunnan välisessä neuvottelussa on arvioitu hankkeen kustannuksiksi n. 1 200 000 + mahdollinen lisätyövaraus 200 000 €.

Seurakunta voi hakea kirkkohallituksen avustusta kirkollisten rakennusten sekä muiden kirkkojen ja kappeleiden korjaamiseen. Vuodesta 2016 alkaen kirkollisen rakennusavustuksen pääpaino on suojeltujen kirkollisten rakennusten korjaushankkeiden rahoittamisessa.

Laki valtion rahoituksesta evankelis-luterilaiselle kirkolle eräisiin yhteiskunnallisiin tehtäviin (430/2015) tuli käytäntöön vuoden 2016 alusta. Näillä tehtävillä tarkoitetaan laissa hautaustoimen, väestökirjanpidon ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden rakennusten ylläpitoon liittyviä tehtäviä. Viime vuosina valtion rahoituksesta jaettavaa avustusta on myönnetty seurakunnille noin 7 milj. €. Tällä rahoitetaan suojeltuja kirkollisia rakennuksia koskevia korjaus-, muutos- ja konservointihankkeita seurakuntien hakemusten perusteella. Muille seurakuntien rakennuksille on ollut jaossa kirkon keskusrahastosta jaettavaa tukea 1 milj. € vuosittain.

Avustus haetaan etukäteen ennen korjaus- tai konservointitöiden aloittamista. Hakemus täytetään Basiksessa kyseisen avustuskohteen (rakennus tai esine) tiedoissa. Hakemukset lähetetään Basiksen kautta kirkkohallituksen kirjaimoon 31.12. mennessä.

Seurakuntatalous voi hakea avustusta samana vuonna enintään kahdelle eri hankkeelle.

Liitteenä 1 on arkkitehti Ilkka Kärnän laatima rakennusselostus sekä julkisivukuvat.

20.12.2023 Protiimi Oy:ltä tulleen laskelman mukaan hankkeen kustannusarvio on n. 1 395 000 €.

PÄÄTÖSEHDOTUS (tal.pääll.): Kirkkoneuvosto päättää hakea kirkkohallitukselta rakennusavustusta edellä mainitun hankkeen toteuttamiseen.

PÄÄTÖS: Päätösehdotus hyväksyttiin.

ILMOITUSASIAT JA MUUT ASIAT

Kn 130 § Kirkkoherran viranhaltijapäätökset:

33 § Vuosiloman myöntäminen nuorisotyönohjaaja Riitta Hartoselle ajalle
21.12.2023–1.1.2024

34 § Vuosiloman myöntäminen vs. kappalainen Kati Rannanmaalle ajalle
25.–31.12.2023 ja 15.–28.4.2024

Taluspäällikön viranhaltijapäätökset:

41 § Päätös Heinäveden Karvion alueen seurakunnan kiinteistöjen talvihoito-
urakoitsijan valinnasta ajalle 1.1.2024–31.12.2025: JJ Karvonen Ky

42 § Päätös maksuvapautuksesta

43 § Työvapaan myöntäminen lastenohjaaja Soili Pitkäselle ajalle
30.10.–1.11.2023

44 § Työvapaan myöntäminen lastenohjaaja Soili Pitkäselle ajalle
20.–21.11.2023

45 § Työvapaan myöntäminen emäntä-siivoaja Seija Pehkoselle ajalle
21.–24.9.2023

46 § Virkavapaan myöntäminen kanttori Talvikki Attila-Pekoselle ajalle
9.–10.11.2023

47 § Työvapaan myöntäminen emäntä-siivoaja Seija Pehkoselle ajalle
26.10.–3.12.2023

PÄÄTÖSEHDOTUS (pj.): Kirkkoneuvosto merkitsee ilmoitusasiat tietoonsa
saatetuiksi ja toteaa, ettei se käytä siirto-oikeuttaan.

PÄÄTÖS: Päätösehdotus hyväksyttiin.

KOKOUKSEN PÄÄTTÄMINEN

Kn 131 § Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 17.24. Oikaisuvaatimusohjeet ja valitusosoitus liitetään pöytäkirjaan.

OIKAISUVAATIMUSOHJEET JA VALITUSOSOITUS

Liperin seurakunta
Kirkkoneuvosto
28.12.2023 124–131 §

1 MUUTOKSENHAKUKIELLOT

Valmistelua ja täytäntöönpanoa koskevat muutoksenhakukiellot

Seuraavista päätöksistä ei kirkkolain (652/2023) 12 luvun 4 §:n mukaan saa tehdä kirkollisvalitusta eikä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) 2 luvun 6 §:n 2 momentin nojalla hallintovalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa. Julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016, hankintalaki) 146 §:n 2 momentin 1 kohdan mukaan hankintalain mukaista valitusta ei voi tehdä päätöksestä tai muusta ratkaisusta, joka koskee yksinomaan hankintamenettelyn valmistelua.

Pöytäkirjan pykälät: 124–131

Oikaisuvaatimusoikeudesta aiheutuva valituskielto

Koska päätöksestä voidaan tehdä kirkkolain 12 luvun 1 §:n 1 momentin mukaan kirjallinen oikaisuvaatimus, seuraaviin päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla:

Pöytäkirjan pykälät:

Erikseen säädetty muutoksenhakukiellot

1. Viranhaltija ei saa valittamalla hakea muutosta lain evankelis-luterilaisen kirkon viranhaltijasta (viranhaltijalaki) 73 §:n mukaan viranomaisen päätökseen evankelis-luterilaisen kirkon virkaehtosopimuksista annetun lain 2 §:ssä tarkoitettussa asiassa eikä saattaa sitä oikaisuvaatimuksin tai hallintoriita-asiana ratkaistavaksi, jos hänellä taikka viranhaltijayhdistyksellä on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa. Mitä tässä momentissa säädetään, sovelletaan vain viranhaltijaan, joka on jäsenenä sellaisessa viranhaltijayhdistyksessä, jolla on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa, tai sen alayhdistyksessä.
2. Muutosta ei saa erikseen hakea oikaisuvaatimuksella tai kirkollisvalituksella päätökseen, joka koskee viranhaltijalain 62 §:n 4 momentissa tarkoitettua väliaikaista virantoimituksesta pidättämistä.

3. Seurakunnan jäsenellä ei ole oikeutta tehdä oikaisuvaatimusta tai valitusta kirkkolain 12 luvun 5 §:n 1 momentin mukaan kirkkoneuvoston tai seurakuntaneuvoston päätöksestä, jos se koskee toiseen henkilöön kohdistuvaa diakoniaa, kristillistä kasvatusta tai opetusta.
4. Valittamalla ei saa hakea muutosta oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 2 luvun 6 §:n 2 momentin mukaan päätökseen, joka koskee vain asian valmistelua tai täytäntöönpanoa. Valittamalla ei myöskään saa hakea muutosta hallinnon sisäiseen määräykseen, joka koskee tehtävän tai muun toimenpiteen suorittamista.
5. Muun lainsäädännön mukaan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

Pöytäkirjan pykälät ja valituskieltojen perusteet:

Hankintoja koskevat muutoksenhakukiellot

Hankintaa koskevista päätöksistä ei kirkkolain 12 luvun 8 §:n 2 momentin nojalla saa tehdä kirkkolain mukaista oikaisuvaatimusta eikä kirkollisvalitusta, jos asia kuuluu markkinaoikeuden toimivaltaan. Asia kuuluu markkinaoikeuden toimivaltaan, jos hankinnan arvo ylittää hankintalain 25 §:n mukaisen kynnsarvon. Kansalliset kynnsarvot ilman arvonnisäveroa laskettuna ovat:

- 60 000 € (tavarat ja palvelut sekä suunnittelukilpailut);
- 150 000 € (rakennusurakat);
- 400 000 € (hankintalain liitteen E 1–4 kohdassa tarkoitetut sosiaali- ja terveystalvet);
- 300 000 € (hankintalain liitteen E 5–15 kohdassa tarkoitetut muut erityiset palvelut) ja
- 500 000 € (käyttöoikeussopimukset).

Pöytäkirjan pykälät:

2 OIKAISUVAATIMUSOHJEET

Oikaisuvaatimusviranomaisen ja –aika

Seuraaviin päätöksiin tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Viranomaisen, jolle oikaisuvaatimus tehdään ja yhteystiedot:

Liperin seurakunnan kirkkoneuvosto
Käyntiosoite: Pappilantie 1, 83100 Liperi

Postiosoite: Pappilantie 1, 83100 Liperi
Sähköposti: liperi.kirkkoherranvirasto@evl.fi

Pöytäkirjan pykälät:

Oikaisuvaatimus on tehtävä **14 päivän kuluessa** siitä, kun asianosainen on saanut tiedon päätöksestä. Oikaisuvaatimusaika lasketaan päätöksen tiedoksisaannista tiedoksisaantipäivää lukuun ottamatta. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa katsotaan asianosaisen saaneen tiedon päätöksestä kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Seurakunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemäntenä päivänä siitä, kun pöytäkirja on julkaistu yleisessä tietoverkossa. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimuksen voi omalla vastuullaan lähettää postitse, lähetin välityksellä tai sähköisesti. Oikaisuvaatimuksen on oltava perillä oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Sähköinen viesti katsotaan saapuneeksi viranomaiselle silloin, kun se on viranomaisen käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä siten, että viestiä voidaan käsitellä.

Oikaisuvaatimuksen sisältö

Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi:

- oikaisuvaatimuksen tekijän nimi ja tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi
- tiedot oikaisuvaatimuksen kohteena olevasta päätöksestä
- millaista oikaisua päätökseen vaaditaan
- millä perusteilla oikaisua päätökseen vaaditaan.

3 HANKINTAOIKAISU

Hankintaoikaisun tekeminen

Hankintayksikön päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun tyytymätön asianosainen voi tehdä hankintayksikölle kirjallisen hankintaoikaisun (hankintalaki 132–135 §). Hankintaoikaisu toimitetaan hankintayksikölle.

Hankintayksikkö: Liperin seurakunnan kirkkoneuvosto

Käyntiosoite: Pappilantie 1, 83100 Liperi
Postiosoite: Pappilantie 1, 83100 Liperi
Sähköposti: liperi.kirkkoherranvirasto@evl.fi

Hankintaoikaisu on tehtävä **14 päivän kuluessa** siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä tai muusta hankintamenettelyssä tehdystä ratkaisusta. Oikaisuvaatimusaika lasketaan päätöksen tiedoksisaannista tiedoksisaantipäivää lukuun ottamatta. Tiedoksiannon katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämistä, jollei sen näydetä tapahtuneen myöhemmin. Käytettäessä sähköistä tiedoksiantoa viestin katsotaan saapuneen vastaanottajalle sinä päivänä, jolloin sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Tällaisena ajankohtana pidetään viestin lähettämispäivää, jollei asiassa esitetä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut vastaanottajalle myöhemmin.

Hankintaoikaisun on oltava perillä oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulukuun tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa hankintaoikaisun tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen. Hankintaoikaisun voi omalla vastuullaan lähettää postitse, lähetin välityksellä tai sähköisesti.

Hankintaoikaisun sisältö

Hankintaoikaisusta on käytävä ilmi:

- oikaisua vaativan nimi sekä tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi
- tiedot hankintaoikaisun kohteena olevasta päätöksestä
- millaista oikaisua päätökseen vaaditaan
- millä perusteilla oikaisua päätökseen vaaditaan.

Hankintaoikaisuun on liitettävä asiakirjat, joihin vaatimuksen tekijä vetoaa, jolleivät ne jo ole hankintayksikön hallussa.

4 VALITUSOSOITUS

a) Kirkollis- ja hallintovalitukset

Seuraaviin päätöksiin voidaan hakea muutosta kirjallisella valituksella.

Valitusviranomaisen ja yhteystiedot:

Itä-Suomen hallinto-oikeus

Käyntiosoite: Minna Canthin katu 64, 70100 Kuopio

Postiosoite: PL 1744, 70101 Kuopio

Sähköposti: ita-suomi.hao@oikeus.fi

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Kirkollisvalitus, pöytäkirjan pykälät:

Hallintovalitus, pöytäkirjan pykälät:

Valitusaika on **30 päivää** päätöksen tiedoksisaannista.

Muutoksenhakuajan laskeminen

Valitusaika lasketaan päätöksen tiedoksisaannista tiedoksisaantipäivää lukuun ottamatta. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa katsotaan asianosaisen saaneen tiedon päätöksestä kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Seurakunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemäntenä päivänä siitä, kun pöytäkirja on julkaistu yleisessä tietoverkossa. Jos muutoksenhakuajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

b) Valitus markkinaoikeuteen

Valitus on tehtävä kirjallisesti **14 päivän kuluessa** siitä, kun ehdokas tai tarjoaja on saanut tiedon hankintaa koskevasta päätöksestä valitusosoituksineen. Valitusaika lasketaan päätöksen tiedoksisaannista tiedoksisaantipäivää lukuun ottamatta.

Jos hankintayksikkö on tehnyt hankintapäätöksen jälkeen hankinta- tai käyttöoikeussopimuksen hankintalain 130 §:n 1 tai 3 kohdan nojalla noudattamatta odotusaikaa, valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa siitä, kun tarjoaja on saanut tiedon päätöksestä valitusosoituksineen.

Valitus markkinaoikeudelle on tehtävä viimeistään kuuden kuukauden kuluessa hankintapäätöksen tekemisestä siinä tapauksessa, että ehdokas tai tarjoaja on saanut tiedon hankintapäätöksestä valitusosoituksineen ja hankintapäätös tai valitusosoitus on ollut olennaisesti puutteellinen.

Ehdokkaan tai tarjoajan katsotaan saaneen päätöksestä oheisasiakirjoineen tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei sen näytetä tapahtuneen myöhemmin. Käytettäessä sähköistä tiedoksiantoa viestin katsotaan saapuneen vastaanottajalle sinä päivänä, jolloin sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanotollaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Tällaisena ajankohtana pidetään viestin lähettämispäivää, jollei asiassa esitetä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut vastaanottajalle myöhemmin.

Hankinta-asiaan muutosta hakevan on lisäksi kirjallisesti ilmoitettava hankintayksikölle asian saattamisesta markkinaoikeuden käsiteltäväksi. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikön ilmoittamaan osoitteeseen viimeistään silloin, kun hankintaa koskeva valitus toimitetaan markkinaoikeuteen. Hankintayksikön yhteystiedot ovat edellä hankintaohjeissa koskevassa kohdassa.

Markkinaoikeuden käsiteltäväksi valituksella voidaan saattaa hankintalaissa tarkoitettu hankintayksikön päätös tai hankintayksikön muu hankintamenettelyssä tehty ratkaisu, jolla on vaikutusta ehdokkaan tai tarjoajan asemaan. Markkinaoikeuden käsiteltäväksi valituksella ei voida saattaa hankintayksikön sellaista päätöstä tai muuta ratkaisua, joka koskee 1) yksinomaan hankintamenettelyn valmistelua, 2) sitä, että hankintasopimusta ei jaeta osiin hankintalain 75 §:n nojalla tai 3) sitä, että hankintalain 93 §:ssä tarkoitettun kokonaistaloudellisen edullisuuden perusteena käytetään yksinomaan halvinta hintaa tai kustannuksia. Asia voidaan saattaa markkinaoikeuden käsiteltäväksi, jos hankinnan arvo ylittää hankintalain 25 §:n mukaisen kynnyсарvon.

Markkinaoikeuden yhteystiedot

Valitus on toimitettava markkinaoikeudelle osoitettuna osoitteeseen:

Postiosoite: **Radanrakentajantie 5, 00520 HELSINKI**
Käyntiosoite: **Tuomioistuimet-talo, Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki**
Puhelinvaihe: 029 56 43300
Faksi: 029 56 43314
Sähköpostiosoite: markkinaoikeus@oikeus.fi

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

5 VALITUKSEN SISÄLTÖ JA LIITTEET, VALITUSASIAKIRJOJEN TOIMITAMINEN JA OIKEUDENKÄYNTIMAKSU

Valituksen sisältö

Valituksessa on ilmoitettava:

- valittajan nimi ja yhteystiedot
- postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää
- sähköpostiosoite, jos valitusviranomaisen päätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä
- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- vaatimusten perustelut
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä valitusviranomaiselle.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä:

- *valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen*
- *selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksensä tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta*
- *asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.*

Asiamiehen on esitettävä valtakirja. Jollei valitusviranomaisen toisin määrää, valtakirjaa ei kuitenkaan tarvitse esittää oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 32 §:ssä tarkoitetuissa tilanteissa.

Valitusasiakirjojen toimittaminen

Valitusasiakirjat on toimitettava valitusajassa päätöksessä mainitulle valitusviranomaiselle. Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse, lähetin välityksellä tai sähköisesti. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Jos vireillepanon viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulukuun- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa asiakirjat toimittaa markkinaoikeudelle ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen. Sähköinen viesti katsotaan saapuneeksi viranomaiselle silloin, kun se on viranomaisen käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä siten, että viestiä voidaan käsitellä.

Oikeudenkäyntimaksu

[Tuomioistuinmaksulain](#) (1455/2015) 2 §:n nojalla muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksu, jollei lain 4, 5, 7, 8 tai 9 §:stä muuta johdu. Tuomioistuinmaksulain 2 §:ssä säädettyjen maksujen tarkistamisesta annetun oikeusministeriön asetuksen (1122/2021) 1 §:n mukaan oikeudenkäyntimaksu hallinto-oikeudessa on 270 € ja markkinaoikeudessa 2 120 €. Käsittelymaksu markkinaoikeudessa on kuitenkin 4 240 €, jos hankinnan arvo on vähintään 1 miljoonaa euroa ja 6 350 €, jos hankinnan arvo on vähintään 10 miljoonaa euroa. Ajantasainen tieto oikeudenkäyntimaksuista löytyy täältä: [Maksut - Tuomioistuinlaitos \(oikeus.fi\)](#)

Yksityiskohtainen valitusosoitus liitetään pöytäkirjanotteeseen.

Heinäveden kirkko

JULKISIVUJEN KUNNOSTUS-JA MAALAUSTYÖ

Rakennusselostus 21.12.2023

YLEISTÄ RAKENNUSKOHTEESTA JA TYÖN SUORITUKSESTA.....	2
01 YLEISET OHJEET JA VAATIMUKSET	2
01.2 RAKENNUSTÖISSÄ NOUDATETTAVAT ASIAKIRJAT	3
01.3 RAKENNUSALUE	4
01.4 YLEISET SUORITUSVAATIMUKSET	4
01.5 ASIOIDEN KIRJAAMINEN	7
01.6 VÄLIAIKAISET RAKENNELMAT JA SUOJAUSTOIMENPITEET	9
01.7 TYÖMAAN HUOLTO	10
01.8 TAKUUAJAN TYÖT.....	11
102 Rakennusalueen tarkastus.....	12
103 Viereisten rakennusten, laitteiden, ympäristön yms. tarkastus	12
110 Raivaus ja purku	12
112 Ympäristön rakenteiden suojaus	12
113 Kasvillisuuden suojaus	12
117 Vanhojen rakennusten ja rakenteiden purku.....	12
118 Purku- ja raivausjätteiden poiskuljetus.....	12
RUNKO- JA VESIKATTORAKENTEET	12
30 Yleistä.....	12
37 ULLAKKO- JA KATTORAKENTEET.....	13
370 Yleistä	13
TÄYDENTÄVÄT RAKENNUSOSAT	14
40 Yleistä	14
41 IKKUNAT	14
410 Yleistä	14
43 OVET.....	15
430 Yleistä	15
431 Puuovet.....	15
50 PINTARAKENTEET.....	16
51 VESIKATE	16
55 ULKOSEINIEN PINTARAKENTEET	17
550 Yleistä.....	17
551 Ulkoseinien puupinnat.....	17
553 Ulkoseinien metalliverhoukset	17
581 Maalaustyöt	18
5811 Yleiset suorituseräykset.....	21
5812 Tarveainemääräykset	22
5813 Työvälineet ja -menetelmät	22
5814 Työn suoritus	22
5815 Pintakäsittelyt.....	23
MAALAUSKÄSITTELY-YHDISTELMÄT	25

YLEISTÄ RAKENNUSKOHTEESTA JA TYÖN SUORITUKSESTA

01 YLEISET OHJEET JA VAATIMUKSET

01.1 Esitiedot rakennuskohteesta

Rakennuskohde ja sen sijainti

Rakennus: Heinäveden kirkko, julkisivujen korjaus- ja maalaustyö

Osoite: Kirkkotie 16, 79700 Heinävesi

01.11 Tilaaja

Liperin seurakunta
Pappilantie 1, 83100 Liperi

Taluspäällikkö Harri Nousiainen
040 518 7777
harri.nousiainen@evl.fi

Kirkkoherra Jari Uimonen
0400 276 696
jari.uimonen@evl.fi

01.12 Rakennuttajatehtävät

Rakennuttajatoimisto Protiimi Oy
Lylykoskentie 12A
80130 Joensuu

RI, projekti-insinööri Jari Lehikoinen
050 369 0840
jari.lehikoinen@protiimi.com

01.13 Suunnittelijat, asiantuntijat

Arkkitehtisuunnittelu

Arcadia Oy arkkitehtitoimisto
Niskakatu 16 B
80100 Joensuu

Arkkitehti Ilkka Kärnä
050 3653020
ilkka.karna@arcadia.fi

0.14 Urakoitsija

Pääurakoitsijalla tarkoitetaan tässä selityksessä rakennuttajaan sopimussuhteessa olevaa maalausurakoitsijaa.

01.2 RAKENNUSTÖISSÄ NOUDATETTAVAT ASIAKIRJAT

01.20 Yleistä

Urakoitsija on velvollinen hankkimaan käyttöönsä tämän korjaus- ja maalausurakan edellyttämässä laajuudessa omaan työsuoritukseensa vaikuttavat, noudatettavat asiakirjat, kuten lait, asetukset, määräykset ja ohjeet sekä huolehtimaan siitä, että ne ovat tarvittaessa myös rakennuttajan edustajien käytettävissä.

01.21 Säädökset ja viranomaisten määräykset

Maalaustyön toteutuksessa noudatetaan yleensä rakentamista koskevia julkisoikeudellisia (RT 20938) ja niihin rinnastettavia määräyksiä sekä paikkakuntakohtaisia, kunnallisia määräyksiä ja tarkastavien viranomaisten rakennusaikana antamia määräyksiä ja ohjeita.

Velvoittavina noudatetaan myös, ellei Rakentamismääräyskokoelma niitä kumoaa tai siirtymäaikana suunnitelmissa toisin osoiteta, Normiluetteloon kuuluvia RIL:n normeja.

01.22 Ohjeet

Ohjeita ja standardeja noudatetaan siinä laajuudessa kuin niihin muissa asiakirjoissa on viitattu.

Jos sopimusasiakirjoissa annetaan näistä poikkeavia määräyksiä, ovat sopimusasiakirjojen määräykset sopimuksen pohjana. Näistä poikkeamista tulee urakoitsijan ilmoittaa YSE § 9 mukaisesti rakennuttajalle, mikäli hän katsoo etunsa sitä vaativan.

Jos asiakirjoista puuttuu työnsuorituksen määrittely jonkin osasuorituksen kohdalta, noudatetaan työn suorituksessa rakentamisessa yleisesti vastaavissa yhteyksissä noudatettua teknisesti hyvää työtapaa tai suoritusta.

01.23 Hankekohtaiset asiakirjat ja ohjeet

- urakkasopimus
- urakkaohjelma
- tämä korjaus- ja maalaustyöselitys liitteineen
- arkkitehdin laatimat pää-, työ- ja osapiirustukset

Maalausurakoitsijan tulee urakkasopimuksen puitteissa noudattaa suunnittelijoiden ja muiden asiantuntijoiden, työnvalvojan, tarvikkeiden valmistajien ja toimittajien työn kuluessa antamia täydentäviä ohjeita.

Urakoitsijan hankittavaksi määrättyjen suunnitelmien laadittaminen ja toimittaminen urakan eri osapuolille kopioineen ja ohjeineen kuuluu urakoitsijalle.

01.3 RAKENNUSALUE

01.30 Yleistä

Maalausurakoitsijan on jo ennen tarjouksen antamista tutustuttava rakennukseen ja siellä työn suorittamiseen vaikuttaviin olosuhteisiin. Ks. YSE § 17.

Rakennusurakan urakkarajana on kirkon tontti,

Työmaan kokonaisjärjestelystä on maalausurakoitsijan tehtävä suunnitelma ja hankittava järjestelyille tarvittaessa viranomaisten ja rakennuttajan hyväksyminen ennen sen toteuttamista. Erityisesti on huomioitava, ettei yleinen jalankulku kirkon ympäristössä katkea tai kohtuuttomasti häiriinny.

Urakoitsijoille on mahdollista saada pysäköintialuetta tontilta.

Mahdollisista tilapäisistä järjestelyistä, väliaikaisista kulkuteistä, yms. tulee urakoitsijoiden sopia rakennuttajan ja tarvittaessa Heinäveden kunnan kanssa.

01.31 Tontti

Urakka-alueen ulkopuolisella tontin osalla mahdollisesti aiheutettujen vaurioiden korjaus ja kunnostus kuuluu urakkaan.

Urakka- alue luovutetaan maalausurakoitsijalle siinä kunnossa kuin se on sopimusajankohtana.

01.32 Kulutiet

Työnaikainen liikenne järjestetään rakennuttajan ohjeiden mukaan.

Väliaikaisista järjestelyistä on etukäteen neuvoteltava rakennuttajan kanssa.

Oleville teille ja muille maastokohdille mahdollisesti aiheuttamistaan vaurioista vastaa niiden haltijalle maalausurakoitsija.

Maalausurakoitsijan on pidettävä kulkutiet puhtaina ja hyvin liikennöitävässä kunnossa koko työn suorituksen ajan.

01.4 YLEISET SUORITUSVAATIMUKSET

01.40 Yleistä, urakan laajuus

YSE §§ 1 ja 2.

Urakan laajuus on määritetty urakkaohjelmassa. Ks. myös kohta 01.3.

Pääurakoitsijan suorituksen yleisinä määräyksinä sovelletaan YSE:n ao. kohtia ja urakkaohjelmaa.

Rakennustyössä noudatetaan soveltuvin osin Rakennustöiden yleisiä laatuvaatimuksia (RYL-2000).

Hankekohtaiset asiakirjat määrittelevät rakennusurakan laajuuden yksityiskohtaisemmin, ks. myös luku 7.

Urakka käsittää eri asiakirjojen mukaisen rakennustyön sekä eri osasuoritusten aikaan saamisen niin, että ne kaikkien yksityiskohtien, hyväksyttävään käyttökuntoon saatettuina ja täysin valmiina voidaan sopimuksessa määrättyä ajankohtana luovuttaa rakennuttajalle.

Sellaiset osasuoritukset, jotka yleisen tavan mukaan kuuluvat normaaliin rakennustyöhön, tekee urakoitsija ilman eri korvausta.

Maalausselostuksessa, urakkarajaliitteessä ja muissa suunnitteluasiakirjoissa mainitut tarvikkeet, työt ja velvoitteet kuuluvat urakkaan, ellei jonkin määritellyn kohdalla nimenomaan toisin mainita ja joita ei nimenomaan ole jätetty sopimuksen ulkopuolelle.

Rakennusteknisiin töihin urakassa sisältyvät kaikki tarvikkeet, kuljetukset ja työt, ellei niiden ole sopimusasiakirjoissa osoitettu kuuluvan muihin erikoistöihin tai rakennuttajan velvollisuuksiin, sekä kaikki ulkopuoliset työt siinä laajuudessa kuin eri asiakirjoissa on osoitettu.

Pääurakoitsijalle kuuluu kaiken rakennusaikaisen sähkövirran sekä lämmön, valon ja veden toimittaminen rakennuspaikalle ja kustantaminen riippumatta siitä, tarvitaanko niitä itse rakennustyössä, työmaan huollossa tai muiden urakoitsijoiden töissä.

Ennen työn tai sen osan aloittamista on varmistauduttava siitä, että olosuhteet eivät ole asiakirjojen mukaisen työsuorituksen esteenä.

Jokainen osasuoritus tehdään niin valmiiksi, että seuraava siihen liittyvä työ voidaan saattaa joka suhteessa tarkoitettua ja hyväksyttävää lopputulosta vastaavaksi. Kaikista liitännä- yms. asioista on sovittava hyvissä ajoin rakennuttajan kanssa niiden töiden tekemiseksi rakennuttajalle sopivana aikana.

01.41 Rakennustarvikkeet

Tarvikkeiden tulee olla niitä koskevien normien ja määräysten sekä asiakirjojen mukaisia.

Tarvikkeista esitetään hyvissä ajoin tarvittavat näytteet rakennuttajan hyväksyttäväksi. Rakennukseen jäävien tarvikkeiden tulee olla käyttämättömiä.

Työhön käytettävien rakennusaineiden tulee olla ensiluokkaisia, ellei sopimusasiakirjoissa ole toisin sallittu. Niiden tulee laatuvaatimustensa puolesta täyttää sekä mahdolliset viralliset että laatuluokkansa edellyttämät julkaistut tai muuten käytännössä olevat normit. Epäilyttävissä tapauksissa on urakoitsija velvollinen omalla kustannuksellaan suorittamaan puolueettomat aineenkoetuskokeet ja esittämään niistä todistukset rakennuttajalle tai hänen valtuuttamalleen asiantuntijalle.

Tarjouspyyntöasiakirjojen eri kohdissa mainitut tarviketyypit ovat tarjouksen pohjana.

Kauppanimellä mainitut tarvikkeet voidaan korvata laadultaan ja muilta merkitseviltä ominaisuuksiltaan vastaavilla tarvikkeilla. Urakoitsijan on tällaisessa tapauksessa hankittava haluamalleen vaihdolle rakennuttajan suostumus. Luvan vaihdolle voi antaa ainoastaan rakennuttaja. Vastaavuuden todistamisvelvollisuus samoin kuin vastuu vaihdosta jää kuitenkin sen esittäjälle. Vastaavuus sisältää ulkonäkö- ja huoltotekijät.

Mikäli ehdotettu muutos edellyttää suunnittelijoilta muutoksia tai muuta selvittelytyötä, ko. urakoitsija maksaa muutosten aiheuttamat suunnittelukustannukset suoraan suunnittelijalle.

01.42 Rakennusvälineet

Maalausurakoitsija hankkii työn suorittamiseksi tarpeelliset rakennusvälineet.

Käytettävien työvälineiden, koneiden tms. tulee olla tarkoituksenmukaisia ja täyttää tarvikkeiden asiallisen käsittelyn ja työturvallisuuden asettamat vaatimukset. Valvojalla on oikeus vaatia, että ne on varustettu asiallisilla apulaitteilla, ja ettei käsiteltäville tarvikkeille, rakennusosille tai ympäristölle aiheuteta vaurioita.

01.43 Työn suoritus

Vastuunalainen työnjohtaja tulee esittää rakennuttajan ja rakennusvalvonnan hyväksyttäväksi.

Erityistä ammattitaitoa vaativat osatyöt tulee antaa alan hallitsevien, luotettavien erikoisliikkeiden tehtäväksi, ja näistä tulee neuvotella ennen tarjouspyyntöjä myös rakennuttajan edustajien kanssa. Rakennuttaja pidättää itsellään oikeuden hyväksyä tai hylätä aliorakoitsija tai alihankkija. Urakoitsijan kokemus suojeltujen/ kulttuurihistoriallisten rakennusten korjaus- ja entisöintitöistä (referenssit) katsotaan eduksi urakoitsijaa valittaessa.

Kaikki työt tehdään asiakirjojen mukaisesti hyviä työtapoja noudattaen. Jos urakoitsija haluaa käyttää asiakirjoissa esitetyistä työtavasta poikkeavaa työtapaa, tulee hänen esittää se rakennuttajalle ja ko. suunnittelijalle sekä kustantaa myös esittämästään työtavasta mahdollisesti aiheutuvat suunnittelukustannukset. Urakoitsijan on tähän hankittava rakennuttajan suostumus. Vastuu esitetystä työtavasta poikkeamisesta jää kuitenkin sen esittäjälle.

Jos ohjeissa on annettu vaihtoehtoisia suoritustapoja, on urakoitsijan neuvoteltava ennen työn suoritusta rakennuttajan kanssa ja hankittava esittämälleen tavalle rakennuttajan suostumus.

01.49 Kokeet ja mallit

Urakoitsija suorittaa asiakirjoissa annettujen määräysten mukaisesti ja kustantaa kokeet ja näytteet, jotka ovat tarpeellisia suorituksen, velvoittavien säädösten ja yleensä asiakirjojen mukaisuuden toteamiseksi tai osoittaa tämän vaadittaessa muuten hyväksyttävällä tavalla rakennuttajalle ja viranomaisille.

Edellisen koskee sekä enakkoon, työnaikana että työsuorituksen päätyttyä suoritettavia toimenpiteitä.

Tässä tarkoitettuihin ennakkotoimenpiteisiin tulee urakoitsijoiden ryhtyä niin hyvissä ajoin, että päätös lopullisesta hyväksyttävästä suoritustavasta saadaan aikaan kokonaisuikataulun puitteissa.

Urakkaan sisältyy mm. seuraavat mallit:

- Malli ovi- ja ikkunakunnostuksesta maalaustöineen
- Mallityö uusittavista julkisivujen verhouksista
- Vanhan julkisivuverhouksen puhdistus-/maalinpoistomalli ja maalaustyön malli
- Värimallit eri maalauskohteista noin 0,5 m² kustakin

- Tarvittaessa eri kiiltoastemallit

Mainittujen mallien ja kokeiden lisäksi rakennuttaja voi vaatia muitakin mallisuorituksia. Mallit ja kokeet hyväksyvät rakennustyön valvoja ja arkkitehti yhdessä.

01.5 ASIoidEN KIRJAAMINEN

01.50 Yleistä

Katselmukset, sopijapuolten kesken pidettävät toimitukset yms. suoritetaan YSE:n mukaisesti.

Kaikki ne asiat, jotka urakoitsija haluaa ottaa käsiteltäviksi, tulee esittää kirjallisesti rakennuttajalle. Rakennusurakan yleisten sopimusehtojen mukaan katsotaan työmaakokouksen pöytäkirjaan tehty merkintä kirjallista ilmoitusta vastaavaksi.

01.51 Työmaapäiväkirja

YSE § 49.

Työmaalla pidetään asianmukaista numeroiduin sivuin varustettua työmaapäiväkirjaa, jonka tulee antaa selvä kuva työssä käytettävien tarvikkeiden laadusta ja töiden suorituksesta. Siitä tulee ilmetä mm. tärkeimpien työsuoritusten aloittaminen ja lopettaminen, **sääolosuhteet**, sellaiset mittaukset ja havainnot, joita ei työn edistyttyä enää voida suorittaa, tarkastukset, katselmukset ja suoritettut kokeet sekä niiden tulokset, vahingonluonteiset tapahtumat sekä maalaustyön aikana tehdyt muistutukset, huomautukset, annetut ja saadut ohjeet, sopimukset ja päätökset.

Työmaapäiväkirjaan on merkittävä kaikki poikkeamiset sopimuksen pohjana olevista selityksistä ja valvojan on ne nimikirjoituksellaan vahvistettava, mainiten viitteessä rakennuttajan hyväksymisen ajankohdan.

Päiväkirjan pitämisestä vastaa sekä yleisen että erityisen päiväkirjan osalta maalausurakoitsija.

Työmaan paikallisvalvoja pitää omaa päiväkirjaansa rakennuttajan ohjeiden mukaisesti.

01.52 Työmaakokoukset

YSE § 51.

Työmaakokouksia pidetään urakoitsijoiden, rakennuttajan ja suunnittelijoiden yhteisesti sopimina määräaikoina maalausurakoitsijan järjestämissä tiloissa.

Työmaakokouksissa toimii puheenjohtajana rakennuttajan edustaja.

Työmaakokouksissa pidetään pöytäkirjaa, jonka rakennuttaja ja urakoitsija allekirjoittavat.

Sopijapuolet ovat velvollisia ilmoittamaan ennakolta työmaakokouksissa esille tulevat asiat paikallisvalvojalle niin hyvissä ajoin, että sopijapuolet ja asiantuntijat ovat niistä tietoisia vähintään kaksi arkipäivää ennen työmaakokousta.

Keskinäiset työmaajärjestelyt tms. koskevat asiansa ovat mahdolliset muut urakoitsijat velvolliset sopimaan keskenään pitämässään neuvottelutilaisuuksissa.

01.53 Suunnitelmien muuttaminen ja sen vaikutus sopimukseen

YSE §§ 6, 23, 32

Urakoitsija on aina velvollinen, riippumatta siitä, vaikuttaako muutos urakkasummaan, varmistautumaan, että hänen saamansa ohjeet, mikäli ne poikkeavat asiakirjoista tai täydentävät näitä oleellisesti, ovat viranomaisten ja rakennuttajan hyväksymät ja että muutokset on saatettu aina ennen työn suoritusta rakennuttajan ja suunnittelijoiden tietoon.

Rakennuttaja ei vastaa muista kuin kirjallisista, asiakirjoja täydentävistä määräyksistä ja ohjeista. Luvan muutos- ja lisätöihin sekä työtapojen tai rakennustarvikkeiden vaihtamiseen voi antaa vain rakennuttaja (ks. 01.41 ja 01.43).

Urakoitsija ei ole oikeutettu vain työnvalvojan tai suunnittelijoiden kanssa sopimalla poikkeamaan sopimusasiakirjoista.

Muutoksen yhteydessä tulee urakoitsijan ilmoittaa kustannusvaikutusten lisäksi muutoksen vaikutus rakennusaikaan, jos se siihen vaikuttaa.

Työn aikana tarpeellisiksi katsotuista lisä- ja muutostöistä urakoitsijalta tulevat tarjoukset on toimitettava valvojan tarkastettaviksi, minkä jälkeen ne valvojan tarkastusmerkinnällä varustettuina toimitetaan rakennuttajalle.

Urakoitsijat ja suunnittelijat ovat velvollisia ilmoittamaan kaikki muutokset työmaakokoukselle käsittelemään varten ennen muutostyöhön ryhtymistä.

01.54 Työn ohjelmointi

Maalausurakoitsija vastaa työn ohjelmoinnista ja töiden kokonaisjärjestelyistä.

Työaikataulu

Maalausurakoitsijan tulee esittää rakennuttajalle ja suunnittelijoille yksityiskohtainen, perusteltu työaikataulu 14 vrk:n kuluessa sopimuksen allekirjoituksesta lukien.

Työaikataulua laadittaessa tulee ottaa huomioon ainakin seuraavat yksityiskohdat:

- urakkasopimuksen edellyttämät välitavoitteet ja/tai rajoitukset.

Työaikataulu tulee tarkistaa urakkaohjelmassa määrättyin aikavälein olosuhteita vastaavaksi. Maalausurakoitsijan tulee esittää tarkistettu aikataulu mahdollisin lisäselvityksin varustettuna rakennuttajan hyväksyttäväksi.

01.55 Tarkepiirustukset

Urakoitsija on velvollinen varmistautumaan siitä, että lopullisiin asiakirjoihin saadaan kaikilta osin yhtäpitävät tiedot suoritettuun työhön nähden. Vähäisetkin muutokset tulee merkitä tätä tarkoitusta varten varattuihin kopioihin ja ilmoittaa niistä rakennuttajan edustajille sekä suunnittelijoille.

Rakennustyön valmistuttua luovutetaan nämä asiakirjat rakennuttajalle työnvalvojan hyväksymistä osoittavalla merkinnällä varustettuina.

01.6 VÄLIAIKAISET RAKENNELMAT JA SUOJAUSTOIMENPITEET

01.60 Yleistä

Henkilöstötilojen osalta noudatetaan työsuojeluviranomaisten ohjeita sekä työehtosopimusten ja tarkastavien viranomaisten määräyksiä.

01.61 Työmaarakennukset

Työtilat ja niihin liittyvät hankinnat

Maalausurakoitsija varaa rakennuspaikalla omaa tarvettaan varten sekä muille urakoitsijoille ja hankkijoille riittävästi lukittavia, lämpimiä ja valaistuja työ-, varasto-, sosiaali- ja toimistotiloja; lukitsemisesta vastaavat ko. urakoitsijat tai hankkijat.

Maalausurakoitsija hankkii tarpeelliset työpöydät, hyllyt, pukukaapit ja penkit yllämainittuihin tiloihin.

Maalausurakoitsija voi neuvotella rakennuttajan kanssa tarvittavien em. tilojen järjestämiseksi työn kohteena olevasta rakennuksesta ko. urakan alueelta.

Työmaarakennukset tulee esittää työmaasuunnitelmassa, ks. 01.30.

01.62 Aitaus, ilmoituskilvet, suojarakenteet

Rakennusalue aidataan viranomaisten ja rakennuttajan hyväksymällä olosuhteiden vaatimalla tavalla.

Tarvittavat rakennustarvikkeet varastoidaan rakennusalueelle ympäristöä vahingoittamatta.

Maalausurakoitsija kustantaa rakennuttajan ohjeiden mukaisen työmaakilven. Muita mainos- ja nimikilpiä ei työmaalla sallita.

Maalausurakoitsijan tulee huolehtia aitauksilla ja muilla suojarakenteilla siitä, ettei rakennustyöstä aiheudu vaaraa ympäristön rakennusten asukkaille tai myöskään katuliikenteelle.

01.64 Telineet, tukirakenteet

RIL 83.

Telineiden teossa ja käytössä on noudatettava viranomaisten määräyksiä ja ohjeita.

Maalausurakoitsija vastaa sääsuojan teline- ja tukirakenteiden kustannuksista, suunnittelusta, asianmukaisuudesta ja rakenteista.

Viranomaisten niin vaatiessa laadituttaa maalausurakoitsija kustannuksellaan telineistä ja tukirakenteista rakennepiirustukset ja hyväksyttää ne tarkastavilla viranomaisilla ja rakennut-

tajalla hyvissä ajoin ennen telineiden käyttöönottoa. Telineitä ei saa kiinnittää rakennukseen siten, että se vaikeuttaa rakennuksen säilymistä

Maalausurakoitsija hankkii työmaalle kiinteitä ja siirrettäviä telineitä oman ja muiden urakoitsijoiden työsuorituksia varten.

01.65 Työaikaiset johdot ja laitteet

Maalausurakoitsija huolehtii tarpeellisten väliaikaisten lämpö-, vesi-, viemäri- ja sähkölaitteiden hankinnasta ja asennuksesta liittymismaksuineen. Sähkölaitteiden tulee olla sähkö tarkastuskeskuksen määräykset täyttäviä.

01.66 Liikenne- ja varoitusmerkit

Maalausurakoitsija asettaa yleisen turvallisuuden ja viranomaisten vaatimat liikenne- ja varoitusmerkit tarvittaville paikoille.

01.67 Suojaus

Maalausurakoitsija vastaa kaikista rakennustyön aiheuttamista vaurioista ja kunnossapidosta myös rakennusalueen ulkopuolella, ellei näistä ole sopimuksessa muuta määrätty. Hänen tulee toimia käytettävissä olevin keinoin niin, että säilyville vanhoille rakennusosille ei aiheuteta vaurioita.

Maalausurakoitsija vastaa rakennustarvikkeiden ja -aineiden sekä keskeneräisten ja valmiiden rakennusosien suojaamisesta vahingoilta kaikkien urakoitsijoiden ja rakennuttajan erillisuorakoitsijoiden tai -hankkijoiden suorittamien töiden osalta.

Maalausurakoitsijan on suojattava säilytettävät ja jo valmiit rakennusosat kulumiselta ja muilta vaurioilta lopputarkastukseen saakka niin, että ne ovat hyväksymishetkellä täysin moitteettomassa kunnossa.

01.68 Väliaikaisten rakennelmien ja suojalaitteiden purkaminen

Maalausurakoitsija purkaa kaikki väliaikaiset telineet, tukirakenteet, suojaukset yms. sitä mukaa kuin ne käyvät tarpeettomiksi ja viimeistään loppupuhdistuksen yhteydessä.

Purku- yms. jätteet kuljetetaan pois rakennusalueelta viranomaisten osoittamaan paikkaan. Jätteidenkäsittelymaksut kuuluvat maalausurakoitsijan kustannuksiin.

01.7 TYÖMAAN HUOLTO

01.71 Vesi ja sähkö

Maalausurakoitsija hankkii ja kustantaa rakennusaikana tarvittavan veden jätevesimaksuineen sekä sähköenergian työaikaisine liittymismaksuineen omaa ja myös muiden urakoitsijoiden kulutusta varten.

Maalausurakoitsija voi neuvotella rakennuttajan kanssa veden ja sähkön toimittamisesta rakennuksen olemassa olevista verkostoista mittauksiin perustuvaa korvausta vastaan.

01.72 Puhelin ja valaistus

Maalausurakoitsija huolehtii rakennustyömaan yleis- ja kohdevalaistuksesta normaalina työaikana ja erikseen sovittaessa myös muuna aikana.

01.75 Puhtaanapito ja työmaahygienia

YSE § 2.

Maalausurakoitsija huolehtii kohteen ja työmaan huoltoon kuuluvien laitteiden puhtaanapidosta.

Työmaa pidetään siistinä ja hyvässä järjestyksessä. Työn edistyessä poistetaan työmaalta tarpeettomiksi käyneet tarvikkeet ja välineet.

Kukin työkohde siivotaan seuraavaa työvaihetta varten. Työmaan toimisto- ja huoltotilat siivotaan riittävän usein.

Ennen rakennustyön luovuttamista puhdistetaan rakennuksen julkisivut, siihen kuuluvat osat sekä ympäristö. Käytössä olleet käymälät, pesuhuoneet yms. tilat desinfioidaan samoin kuin väliaikaisten käymälä- ja ruokalaparakkien kohdat.

Ylijääneet tarvikkeet, telineet, välineet, laitteet ja väliaikaiset suojat poistetaan ja rakennusjätteet kuljetetaan pois.

Maalausurakoitsija vastaa ja kustantaa edellisen ohella myös rakennusalueen ulkopuolen puhtaanapidon rakennustyön aiheuttamilta osin.

Rakennustyön aikaisessa jätehuollossa noudatetaan viranomaisten antamia määräyksiä.

01.76 Vartiointi

YSE § 2.

Maalausurakoitsija vastaa työmaan vartioinnista koko rakennustyön ajan.

01.77 Vakuutukset

YSE § 5 ja urakkaohjelma.

01.8 TAKUUAJAN TYÖT

YSE §§ 13 ja 14.

Urakoitsija korjaa takuuajan kuluttua kaikki hänen viakseen laskettavat virheet ja puutteet, jotka takuutarkastuksessa todetaan.

Takuuaikana on rakennuttaja velvollinen ilmoittamaan aina välittömästi urakoitsijalle havaitsemistaan virheistä tai puutteista. Urakoitsijan tulee tällöin suorittaa korjaus heti, mikäli virheen tai puutteen voidaan katsoa edistävän rakennuksen tai sen osan rappeutumista tai haittaavan rakennuksen käyttöä.

102 Rakennusalueen tarkastus

Ennen maalaustöiden aloittamista pidetään rakennuspaikalla tarkastus, jonka perusteella sovitaan urakoitsijoiden oikeudesta käyttää alueen eri osia rakentamisen aikana, kunnostusvelvollisuudesta käytön jälkeen sekä tarkastuksista. Periaatteena on, että rakennuttajan käyttöön jäävälle tonttialueelle ei sijoiteta työmaan toimintoja.

103 Viereisten rakennusten, laitteiden, ympäristön yms. tarkastus

RYL 1:3

Suoritetaan tarvittaessa rakennuttajan esittämässä laajuudessa.

110 Raivaus ja purku

Julkisivujen lähiympäristö (sokkelien vierustat) raivataan kokonaan korkeasta kasvillisuudesta vapaaksi (kostusvaurioriski puujulkisivuille).

112 Ympäristön rakenteiden suojaus

RYL 2:2

Suojaus suoritetaan rakennuttajan edellyttämässä laajuudessa ja rakennuttajan hyväksymällä tavalla.

113 Kasvillisuuden suojaus

RYL 2:3

RT 89-10073

Kasvillisuuden suojaus tehdään tarvittaessa rakennuttajan ohjeiden mukaisesti.

117 Vanhojen rakennusten ja rakenteiden purku

Rakennusten purkua ei ole tässä urakassa. Vaurioituneita julkisivurakenteita puretaan suunnitelmapiirustusten ja tämän selostuksen määritysten osoittamassa laajuudessa.

118 Purku- ja raivausjätteiden poiskuljetus

RYL 2:6

Normaalit urakan purkujätteet kuljetetaan paikallisen viranomaisen osoittamalle tai hyväksymälle jäteasemalle. Jätteiden käsittelymaksut kuuluvat maalausurakoitsijalle. Julkisivujen maalinpoiston maalijätteet kootaan ja käsitellään viranomaisohjeiden mukaisesti.

RUNKO- JA VESIKATTORAKENTEET**30 Yleistä**

RYL 10...13, RYL 20, RYL 22

Rakmk B4, B6, B7, C3

Urakkakohde on kirkkorakennuksen julkisivujen kunnostus- ja maalaustyö. Runkorakenteissa ei ole urakkaan kuuluvia toimenpiteitä. Urakkaan sisältyy puuverhousten tekemistä uusittavissa kohteissa (julkisivuverhousten uusintaa, mahd. lahovaurioituneiden rakenteiden uusintaa ulkoseinien pilastereiden alaosissa, ikkunarakenteissa yms.).

Maalaustyössä noudatetaan tässä selityksessä annettuja yksityiskohtaisia ohjeita.

36 ULKOTASOT JA PORTAAT

Ei toimenpiteitä tässä urakassa.

37 ULLAKKO- JA KATTORAKENTEET

370 Yleistä

Kirkkorakennuksessa on kylmä tuuletettu ullakkotila. Ullakon kantavat puurakenteet ovat hyvässä kunnossa eikä näkyviä lahovaurioita ole havaittavissa. Ullakon ja vesikaton rakenteisiin ei kohdistu urakkatoimenpiteitä.

TÄYDENTÄVÄT RAKENNUSOSAT

40 Yleistä

Tässä kohdassa esitetyt vaatimukset ovat voimassa kohtien 4 ja 5 rakenteissa ilman eri viittausta.

Peltinä käytetään kuumasinkittyä peltiä 0,6 mm, jonka sinkkipainoluokka on Z350 standardin E10346 mukaisesti.

Teräsrakenteet puhdistetaan ruosteenpoistoasteeseen Sa 2 ulkotiloissa ja käsitellään välittömästi puhdistuksen jälkeen korroosionestomaalilla niin, että pohjamaalaus ulkotilojen sekä ulkoseinien rakenteissa on vh. 120 myy.

41 IKKUNAT

410 Yleistä

Ikkunarakenteiden kunnostuksen osalta noudatetaan tämän rakennusselityksen ohella RT- kortteja sekä soveltuvin osin korjaustyökorttia: *Museoviraston korjauskortisto/ ikkunoiden korjaus*

41 1 Vanhat puuikkunat

Rakennuksen kaikki ikkunat kunnostetaan ja maalataan ulkopuolelta (ulkopuite ja karmin ulko- osa) sekä ikkunakarmit myös kauttaaltaan sisäpuolelta.

Ikkunoiden heloitukset ja sovitukset tarkistetaan ja uusitaan tarvittaessa vastaavan tyyppisillä uusilla heloilla. Ikkunoiden käynti tarkistetaan ja tiivisteet uusitaan.

Ennen ikkunoiden kunnostuksen aloittamista esittää urakoitsija malli-ikkunan työsuorituksen rakennuttajan ja arkkitehdin hyväksyttäväksi.

Ikkunoiden uudelleenmaalaus suoritetaan maalinpoiston jälkeen. Samalla tarkistetaan mahdolliset lahovaurioiset osat ja uusitaan ne. Karmin ja puitteen alaosien lahovauriokorjauksia lasketaan urakkaan sisältyväksi 10 ikkunassa (yht. 15 jm uusittavaa puite- ja karmirakennetta).

Ikkunoiden kunnostus käsittää seuraavat toimenpiteet:

Ikkunan ulkopuitteet irrotetaan ja ikkuna-aukot peitetään ulkopuolelta väliaikaisesti tiiviillä, esim. muovirakenteella siten, että estetään ulkopuolisen kosteuden tunkeutuminen karmiin sekä ikkunan muihin rakenteisiin ja sisätiloihin. Sisäpuolen listalla kiinnitetyt lisälasitukset irrotetaan ja kiinnitetään takaisin ulkopuolen ikkunapuitteiden kunnostus- ja maalaustyön valmistuttua. Ulkopuitteet kunnostetaan paikan päällä erillisessä sääsuojatilassa, jossa voidaan myös tarvittaessa hallita sisäilman kosteusolosuhteita siten, että ikkunoiden uudelleenmaalaus- ja käsittelyt voidaan suorittaa optimaalisissa olosuhteissa.

Karmeista ja puitteista suoritetaan kaikkien entisten maalikerrosten maalinpoisto vähintään pohjustuskerrokseen saakka. Harmaantunut puuainekse poistetaan kauttaaltaan. Pinnat hiotaan ja nurkat pyöristetään kevyesti.

Karmit ja puitteet kuivatetaan siten, että puuaineksen kosteus on alle 15 % 5 mm syvyydestä mitattuna. Mittauksia tehdään useasta eri kohdasta ja erityisesti ikkunakarmin ja -puitteiden alaosista.

Kuivauksen jälkeen ulkopuitteiden puuosat ja liimaukset tarkistetaan. Mikäli lahovikoja tai liimausten irtoamista on havaittavissa, ko. osat uusitaan hidaskasvuisesta, tiheäsyisestä männystä tehdyillä korjauskappaleilla.

Ikkunapuitteiden kittaukset poistetaan ja lasit irrotetaan sekä kyntteet puhdistetaan puupinnalle. Naulaukset ja kulmavahvikkeet tarkistetaan ja uusitaan tarvittaessa.

Ikkunoiden vanhojen helojen toiminta tarkastetaan ja uusitaan rikkinäiset heloitukset.

Korvaavat ja täydentävät ikkunahelat hankitaan vastaavan pintakäsittelyn mukaisista uusista tai käytetyistä heloista.

Lopuksi suoritetaan salpojen ja saranoiden voitelu vaseliinilla.

Kunnostettavien ikkunoiden lasitus

Kunnostettavissa ikkunoissa ulkopuitteen entinen lasitus säilytetään. Rikkoontuneet lasit uusitaan vastaavilla "vanhoilla" puhalletulla/ vedetyllä lasilevyillä (lasin pinnassa aaltoilua yms). Uusittavia ulkolasiruutuja lasketaan urakassa 40 kpl, uusittavan ruudun keskikokoluokka noin 400 x 400 mm.

Lasitus ja kittaus on suoritettava siten, että puitteet pysyvät suorina.

Ikkunalasit kitataan perinteisellä pellavaöljyikkunakitillä, kynte pohjamaalataan öljypohjamaalilla.

Ulkopuitteet ja karmi ulkopuoli pohjamaalataan öljypohjamaalilla ulottaen maali kitin yli ikkunalasin päälle noin 2 mm.

Ulkopuitteet ja karmin ulko-osa sisäkyntteeseen saakka pintamaalataan pellavaöljymaalilla. Karmin sisäpinta kitataan, välihiotaan, välimaalataan ja pintamaalataan lopuksi alkydimaalilla.

Ikkunoiden heloitus:

Heloitus entinen. Tarvittaessa heloitusta täydennetään tai uusitaan vastaavan tyyppisillä uusilla heloilla.

Ikkunoiden tiivistys:

Ulkopuitteet tiivistetään yhdellä rakennuttajan hyväksymällä ikkunan värisellä silikonikumitiivisteellä, joka kiinnitetään kyntteeseen. Ikkunan ollessa suljettu ei epätiiveyttä sallita.

Ulkopuitteen pystyreunat tiivistetään kokonaan ja vaakapuitteet siten, että puitteiden kulmiin ja leveissä puitteissa myös keskiosaan jää tuuletusraot, yhteensä noin 5 % vaakapuitteen koko pituudesta.

Takuuvuoden kuluttua tiivisteet vaihdetaan paksumpiin, mikäli epätiiveyttä havaitaan.

43 OVET

430 Yleistä

RYL 24

Kaikki entiset ulko- ovet sekä kellotornin luukut kunnostetaan ja maalataan.

431 Puuovet

Ovirakenteiden osalta noudatetaan tämän rakennusselostuksen ohella puuovia koskevia RT-kortteja sekä soveltuvin osin korjaustyökorttia: *Museoviraston korjauskortisto/ ovien korjaus*

Kunnostettavat puuovet:

Ulko-ovien ja luukkujen kunnostus tarkoittaa seuraavaa

- karmit ja ovilevy molemmin puolin kunnostetaan maalausalustaksi, kynnykset ovat entiset
- vanhat maalit poistetaan ainakin kiinni olevaan pohjamaaliin tai ylikittaukseen saakka, halkeamat ja ruhjeet täytetään, liimaukset ja kiinnitykset tarkistetaan ja korjataan. Ovikunnostuksesta esitetään mallityösuoritus rakennuttajan ja arkkitehdin hyväksyttäväksi ennen varsinaisen kunnostustyön aloitusta.
- saranat puhdistetaan ja rasvataan vaseliinilla.
- lukot puhdistetaan ja rasvataan vaseliinilla.
- kauttaaltaan maalaus ja hionnat kohdan 58 mukaan
- kynnykset kunnostetaan kuten karmit

Heloitus

Ulko-ovet:	Entiset / vetimet puhdistetaan.
Ovensulkimet:	Entiset / tarkastus/ säätö ja puhdistus tarvittaessa
Aukipitolaiteet:	Entiset

Puurakenteisia ovia arvostellaan takuuajan jälkeen seuraavasti:

- lukkoteljen ulkonevasta osasta tulee vähintään puolet ulottua vastakappaleen sisään
- ovi ei saa liikkua itsestään ja saranoiden tulee olla peräänantamattomia
- käyntivälit saavat kasvaa takuuvuoden aikana enintään n. 30%

Ovien korjaukset takuuajana suoritetaan hela-asennuksen avulla (ei ovimateriaalia höyläämällä).

50 PINTARAKENTEET**51 VESIKATE****510 Yleistä**

Kirkon vesikatto on alkuperäinen maalattu, sinkitystä levypelistä käsin saumattu peltikatto. Vesikattoon ei kohdistu toimenpiteitä tässä urakassa.

511 Muut katteet ja katon varusteet

Kattovesien poisto on tehty ulkopuolisilla räystäskouruilla. Räystäskourut maalataan kohdan 58 mukaisesti.

Vanhat syöksytorvet ovat pyöreitä, halk. 100 mm. Syöksytorvien alaosa jatketaan siten, että ulosheittäjän alareuna on noin 300 mm alla olevasta betonisesta loiskevesiohjureista.

Syöksytorvet maalataan kohdan 58 mukaisesti.

55 ULKOSEINIEN PINTARAKENTEET

550 Yleistä

Rakennus on kirkkolaililla suojeltu ja ulkoasu säilytetään julkisivujen kaikkien osien osalta ennallaan suunnitelma-asiakirjojen mukaisesti.

551 Ulkoseinien puupinnat

Julkisivuihin ei tehdä muutoksia. Uusittavat lahovaurio- yms. julkisivurakenteet tehdään entisen puurakenteen mallin ja mitoituksen mukaisesti. Uusittavat puuverhouksen alueet määritellään lopullisesti rakennustyön aikana maalinpoiston jälkeen. Urakkaan sisältyväksi lasketaan 150 m² nykyisen julkisivulautamallin mukaan uusittavaa julkisivulaudoitusta julkisivujen eri osissa.

Urakkaan sisältyvät uusittavat julkisivujen paneeliverhoukset on myös esitetty julkisivupiirustuksissa.

Julkisivujen verhoukset tehdään tarvittaessa erillinen mittapiirustus höyläämää varten.

Säilyvistä julkisivun puuosista entiset maalauskerrokset poistetaan kiinteästi alustassa kiinniolemaan maalikerrokseen tai tarvittaessa alkuperäiseen kiinteään pohjamaalikerrokseen asti. Entisten maalikerrosten poisto tehdään joko mekaanisesti tai kemiallisesti tai näitä menetelmiä yhdistelemällä. **Puhallusmenetelmiä (esim. voimakas hiekka- tai soodapuhallus), jotka uurtavat vanhan puumateriaalin pinnan, ei saa käyttää maalinpoistoon.**

Maalinpoistokäsittelyistä tehdään mallityösuoritus, jonka antavat henkilökohtaisesti ne työntekijät, jotka tulevat suorittamaan työn.

Julkisivut maalataan kauttaaltaan pellavaöljymaalilla maalausselityksen mukaisesti.

553 Ulkoseinien metalliverhoukset

Entiset suojapellitykset, talotikkaat yms. julkisivuihin liittyvät metalliosat maalataan huoltomaalaus käsittelyllä. Vaurioituneet metalliosat uusitaan tarvittaessa vanhan mallin ja mitoituksen mukaisesti. Maalaus käsittelyt kohdan 58 mukaisesti.

Vesikatkojen vanhojen juuripellitusten ylösnostot tiivistetään ja kunnostetaan tässä urakassa siten, ettei julkisivua pitkin valuva vesi pääse vaurioittamaan pellityksen takana olevia puurakenteita. Tiivistys tehdään poistamalla irronneet naulaukset ja ruuvaamalla ylösnostot tiivisteellisellä laipparuuvilla takana olevaan puuverhoukseen. Tiivistyksen jälkeen ylösnostojen yläreunaan asennetaan tiiveyden varmistamiseksi erillinen sinkitty tippalista, joka kiinnitetään julkisivun puuverhoukseen ajettuun vinouraan (julkisivun valuva vesi ei saa tunkeutua uraan). Tippalistat maalataan kuten muutkin vesikaton ylösnostot julkisivussa.

581 Maalaustyöt**5810 Yleistä**

Maalaustyöt ovat tässä korjaustyössä pääurakka (**Maalausurakoitsija= pääurakoitsija**).

Rakennustöiden edistyminen määrää maalaustöiden suoritusjärjestystä siten, ettei viivytyksiä eikä väärinkäsityksiä pääse syntymään.

Velvoittavat säädökset ja muut eri viranomaisten määräykset:

RT 20938

Maalausurakoitsijaa velvoittavat kaikki voimassaolevat, rakentamista koskevat lait, asetukset, valtioneuvoston ja ministeriöiden päätökset sekä niihin verrattavat julkisoikeudelliset määräykset ja ohjeet.

Tahdonvaltaiset määräykset ja ohjeet:

RYL 2000 / 28, RT 29-...

Tahdonvaltaisia määräyksiä noudatetaan siinä laajuudessa kuin rakennuskohde ja asiakirjat edellyttävät.

Yleiset vaatimukset ja ohjeet**Maalaustyössä noudatettavat asiakirjat**

- Voimassa olevat lait ja asetukset sekä muut viranomaismääräykset
- MaalausRYL 2012 Maalaustöiden yleiset laatuvaatimukset ja käsittely-yhdistelmät
- SFS-EN ISO 4628 Maalit ja lakat. Pinnoitteiden huononemisen arviointi. Yleisten virhetyyppien esiintymisen voimakkuuden, määrän ja koon merkintä. Osat 1–8.
- SFS-EN ISO 12944 Maalit ja lakat. Teräsrakenteiden korroosionesto suojamaaliyhdistelmillä. Osat 1–8.

Kohdekohtaiset asiakirjat

- urakkasopimus liitteineen
- korjaustyöselitys / maalausselitys ja siinä esitetyt käsittely-yhdistelmät
- sopimuspiirustukset
- väriytyssuunnitelma

Huoltokirja

Tilaajalle annetaan luovutuksen yhteydessä päivitetty värisuunnitelma, mahdolliset koestustodistukset, takuutodistukset, hoito ja huolto-ohjeet sekä uudelleen käsittelyohjeet huoltokirjaa varten. Huoltokirjaan liitetään värisuunnitelma, jossa esitetään lopulliset käytetyt värisävyt malleineen ja luettelo käytetyistä maaleista kauppanimikkeillä.

Maalaustyön suoritus**Tuotteet**

Noudatetaan: MaalausRYL 2012 1031.1 ja 1032.1.

Maalit

Kaikkien maalaustöissä käytettävien maalaustuotteiden tulee täyttää MaalausRYL 2012 maalaustuotteille asetetut vaatimukset. Niiden käytössä ja varastoinnissa on noudatettava asianomaisen tuotteen valmistajan antamia ohjeita.

Maalaustuotteisiin ei saa lisätä muuta kuin mahdollisesti valmistajan ohjeessa mainittua ainetta. Maalituotteiden säilyttämisessä on noudatettava säilytysjärjestelmän toimittajan antamia ohjeita. Maalausurakoitsija on velvollinen esittämään kirjallisesti ennen maalaustöiden aloittamista rakennuttajan hyväksyttäväksi kaikki maalaustuotteet, joita aikoo käyttää ko. maalauskohteessa.

Työn valvojalla on oikeus tarkastaa, että käytettävät maalaustuotteet ovat asiakirjojen mukaisia ja soveltuvat maalauskohteeseen. Maalaustuotteet on tuotava työmaalle avaamattomissa alkuperäispakkauksissa.

Kauppanimellä mainitut maalaustuotteet voidaan korvata käyttökohteen kannalta ominaisuuksiltaan ja laadultaan vastaavilla tuotteilla. Urakoitsijan on kuitenkin hankittava rakennuttajan hyväksyminen esittämilleen tuotteille, jolloin vastaavuuden todistamisvelvollisuus samoin kuin vastuu tuotteiden ominaisuuksista ja laadusta jää sen esittäjälle. Väripigmenttien on oltava ensiluokkaisia ja sideaineisiin soveltuvia sekä valonkestäviä.

Lisätarvikkeet

Noudatetaan: MaalausRYL 2012 1031.2 ja 1032.2

Alusta

Noudatetaan: MaalausRYL 2012 1031.3 ja 1032.3.

Tasoitetyöt on esitetty rakennusselostuksen kohdissa 1324 ja 1326.

Alustan tarkastuksen osalta noudatetaan MaalausRYL 2012 kohtia 1031.31 ja 1032.31 ja esikäsiteltyjen alustojen osalta kohtia 1031.32 ja 1032.32.

Työn suoritus

Noudatetaan: MaalausRYL 2012 1031.4 ja 1032.4.

Maalauskohteiden käsittely-yhdistelmät esitetään maalauskohteluettelossa (kohta 3) ja käsittely-yhdistelmäluettelossa (kohta 4).

Rasitusluokat ulkonäköluokat esitetään MaalausRYL 2012:n luvussa Valmiin pinnan valintakriteerit.

Värisävyt esitetään väriyysuunnitelmassa. Kiiltoaste esitetään käsittely-yhdistelmissä.

Käsittely-yhdistelmästä 31206.4 tehdään malli kipsilevyalustalle ja 31301.4 tasoitealustalle. Mallin alustan ja sijainnin pitää olla sellainen, että sen perusteella on mahdollista arvioida valmiin pinnan vaikutelmaa.

Värisävyymallit tehdään riittävän suureen kokoon ja uusitaan pyydettyä enintään kaksi kertaa. Värisävyymallit on tehtävä ennen kuin valmiiksi maalaustuotteet varsinaista kohdetta varten hankitaan.

Pohja- tai välimaalauksen värisävyyn tulee olla mahdollisimman lähellä lopullista valmiin pinnan värisävyä.

Maalaustyössä käytetään maalivalmistajien ohjeiden mukaisia työvälineitä.

Maalausolot ja esikäsitteilyt

Noudatetaan: MaalausRYL 2012 1031.41 ja 1032.41

- Suojauksen osalta noudatetaan MaalausRYL 2012 kohtia 1031.412 ja 1032.412.

Maalaamatta jäävät pinnat suojataan maalauksen ajaksi.

Pintoihin suojauksesta huolimatta mahdollisesti tulevat tahrat on poistettava tuoreena pintoja vaurioittamatta.

- Maalausalustojen esikäsitteilyn osalta noudatetaan:

MaalausRYL 2012 kohtia 1031.413 ja 1032.413.

Maalaus käsittelyt

Noudatetaan: MaalausRYL 2012 1031.42 ja 1032.42.

Rajaukset tehdään ohjekortin RT 29-10363 Rakennusmaalaus, rajaukset mukaan.

Pohjamaalit sävytetään niin, että valmiiksi maalauksesta tulee täysin peittävä.

Lisätarvikkeiden maalaus rakennuspaikalla MaalausRYL 2012 1031.43 ja 1032.43.

Sisäovien maalaus rakennuspaikalla MaalausRYL 2012 1032.44.

Maalaustyöt eri alustoille

Noudatetaan: MaalausRYL 2001 1031.4.5 ja 1032.4.5.

- Maalaustyöt puualustalle   MaalausRYL 2012   1031.455 ja 1032.455
- Maalaustyöt teräsalustalle   MaalausRYL 2012   1031.457 ja 1032.457.

Kantavien teräsrakenteiden teräspinnat on puhdistettava juuri ennen maalausta ruosteenpoistoasteeseen Sa 2 1/2

(= hyvin huolellinen suihkupuhdistus. SFS-EN ISO 8501-1

Teräspintojen esikäsittely ennen pinnoitusta maalilla tai vastaavilla tuotteilla. Pinnan puhtauden arviointi silmämääräisesti.

Osa 1: Teräspintojen ruostumisasteet ja esikäsittelyasteet.

Maalaamattomat teräspinnat ja aiemmista maaleista kauttaaltaan puhdistetut teräspinnat).

Ilman pohjustusta (korroosiosuojaa) olevat teräspinnat on puhdistettava vastaamaan juuri ennen maalausta ruosteenpoistoastetta St 2 (= rasvan ja öljyn poisto lakkabensiinillä, kovametallikaavinta, harjaus teräsharjalla ja pölynpoisto pölyharjalla, pölymurilla tai paineilmalla).

- Maalaustyöt sinkitylle teräsalustalle, alumiini- ja kuparialustoille
MaalausRYL 2012 1031.458 ja 1032.458.

Huom. Jos sinkitty pinta on ollut vuoden tai kauemmin sään vaikutuksille alttiina, voidaan liuotin- ja vesipesu korvata pesulla puhdistusainetta (esim. Tolu) käyttäen ja sitä seuraavalla huolellisella vesihuuhdonalla.

Valmis suoritus

Noudatetaan: MaalausRYL 2012 1031.5 ja 1032.5.

Valmiin pinnan tulee olla asiakirjoissa määrätyn käsittely-yhdistelmän mukainen ja täyttää sen ulkonäköluokan vaatimukset.

Kelpoisuuden osoittaminen

Noudatetaan: MaalausRYL 2012 1031.6 ja 1032.6.

- Esikatselmukset

Maalattavat pinnat tarkastetaan ja hyväksytään kirjallisesti ennen maalaustöihin ryhtymistä. Tarkastuksessa virheellisiksi todetut pinnat korjataan. Tarkastuksessa on kiinnitettävä erityistä huomiota pintojen alkalisuuteen, kosteuteen, tasaisuuteen, kiinteyteen, halkeamiin paikkauksiin, puhtauteen ja muihin vastaaviin seikkoihin, joilla on vaikutusta maalaustyön lopputulokseen.

- Vastaanotto- ja jälkitarkastukset

Maalaustyön valmistuttua pidetään vastaanottotarkastus.

Mahdolliset virheet ja puutteet suunnitteluasiakirjoihin, sopimuksiin ja hyvään rakennustapaan nähden kirjataan maalaustyön vastaanottotarkastuksessa. Kirjatut puutteet korjataan ennen seuraavaan työvaiheen aloittamista.

Kohteessa pidetään jälkitarkastus, kun puutteet on korjattu.

Katselmusten tulokset, mittauspöytäkirjat, materiaalien toimitusasiakirjat ja muu kirjallinen materiaali kootaan työmaalla ylläpidettaviin laadunvalvonta-asiakirjoihin. Mahdolliset työsuorituksen aikana tulleet laatupoikkeamat ja virheet korjataan yleisten laatuvaatimusten mukaan.

Korjaustyö

Noudatetaan: MaalausRYL 2012 1031.7 ja 1032.7.

Vaikutukset ympäristöön

Noudatetaan: MaalausRYL 2012 1031.8 ja 1032.8.

Maalauskohteet

Ulkopinnat

5811 Yleiset suorituspöytäkirjat

Maalausurakka käsittää kaikki rakennuskohteen maalausalan työt aineineen niin, että rakennuskohde maalaustöiden osalta tulee täysin valmiiksi. Urakkaan sisältyy kaikkien maalattavien pintojen puhdistus- ja esikäsitteilyt maalin valmistajan ohjeiden mukaisesti.

Urakkaan sisältyy urakka-alueella kaikkien maalattujen/ maalattavien pintojen maalaustyöt.

Maalausurakoitsija ohjaa maalaustöiden suoritusjärjestystä rakennustöiden edistymisen mukaan.

Käsiteltävät pinnat:

Maalausurakoitsijan tulee tarkastaa maalattavat pinnat ennen työhön ryhtymistä. Jos pinnoissa on virheellisyksiä, maalausurakoitsija suorittaa korjaukset suunnitelmien edellyttämään laatuun. Erityisesti on kiinnitettävä huomiota maalattavien pintojen **kosteusolosuhteisiin** ja halkeamiin.

Katselmukset:

Katselmukset suoritetaan RYL 28 mukaan. Katselmukset on merkittävä työmaapäiväkirjaan. Erillinen merkintä on tehtävä **kosteusvivoista**, jotka saattavat aiheuttaa viivästymistä kohteen valmistumisen suhteen.

Virheellisille pinnoille suoritettu maalaustyö on maalausurakoitsijan vastuulla. Työn valvojalla on oikeus tarkastaa, että käytettävät tarvikkeet ovat suunnitelmien ja ohjeiden mukaisia.

Suojaus:

Julkisivut suojataan urakkasuorituksen ajaksi huputuksella/ telinerakenteella. Huputuksen kattorakenne asennetaan kirkon räystäiden alta alkaen ja jatketaan alas pystysivujen suojauksella

Ennen maalaustöiden aloittamista tulee kaikkien maalauksen aikana mahdollisesti vahingoituvien rakennusosien olla suojatut niin, etteivät ne tahriinnu eivätkä vaurioidu työn aikana.

Suojattavia kohteita ovat mm. lattiat ja niiden päällysteet, portaat, maalatut pinnat, yms.

Yleissuojauksen suorittaa maalausurakoitsija. Maalausurakoitsija huolehtii kaikkien suojausten säilymisestä maalaustöiden aikana. Suojaustavat on hyväksyttävä rakennuttajalla.

Värisävyt ja mallipinnat:

Arkkitehti laatii väriyssuunnitelman ja toimittaa sen myös Museovirastoon hyväksyttäväksi.

Maalausurakoitsija on velvollinen tekemään sävy- ja kiiltoastemalleja.

Kaikki työmallipinnat kuuluvat maalausurakkaan.

Takuu:

Kaikista maalaustöistä vaaditaan kahden (2) vuoden takuu luovutuspäivästä lukien. Maalausvauriot korjataan uusimalla tarvittaessa koko pinnan maalaus.

5812 Tarveainemääräykset

Kaikkien tarvikkeiden tulee olla tehdasvalmisteisia. Tarvikkeiden tai pakkausten tulee olla varustetut merkinnöillä, joista voidaan todeta tarvikkeiden asiakirjojen mukaisuus.

Erikoisaineiden osalta on noudatettava tarkasti tuotteiden valmistajien kirjallisia ohjeita. Vastuu maalaustyön onnistumisesta jää kuitenkin kokonaan maalausurakoitsijalla.

Kauppanimellä mainitut tuotteet voidaan korvata käyttökohteen kannalta ominaisuuksiltaan ja laadultaan vastaavilla tuotteilla.

Maalausurakoitsijan on hankittava haluamalleen vaihdolle rakennuttajan suostumus. Todistamisvelvollisuus vastaavuudesta ja vastuu vaihdosta jää kuitenkin sen esittäjälle.

Lakan sekoittaminen puunsuoja-aineeseen on ilman erityistä määräystä kielletty.

Väripigmenttien on oltava ensiluokkaisia ja sideaineisiin soveltuvia sekä valonkestäviä.

Ellei asiakirjoissa ole määrätty käytettävien tarvikkeiden laatua, tulee urakoitsijan valita työhön käyttämänsä tarvikkeet siten, että ne ovat alustaan (alustan vahvuus, kosteus, alkalisuus yms.) sekä työmenetelmiin (sively, ruiskutus yms.) sopivia ja että eri käsittelyihin käytettävät tarvikkeet soveltuvat toisiinsa ja että valmis pinta täyttää ympäröivien olosuhteiden valmiille pinnalle asettamat vaatimukset kestävyuden ja ulkonäön suhteen.

5813 Työvälineet ja -menetelmät

Maalaustyössä tarvittavat kaikki työvälineet hankkii ja kustantaa maalausurakoitsija.

Työkoneiden käyttö on sallittua urakoitsijan vastuulla ja hyväksytyjen työmallien edellyttämässä laajuudessa.

Maalaustyössä tarvittavien telineiden hankkiminen ja kustantaminen kuuluvat maalausurakoitsijalle.

5814 Työn suoritus

Yleistä

Työjärjestys ja työn suoritus tulee suunnitella siten, ettei viereisille ja ympäröiville rakennusosille aiheuteta vaurioita eivätkä myöhemmin suoritettavat rakennustyöt vahingoita valmiiksi käsiteltyjä pintoja.

Työmenetelmien tulee olla maalaustarvikkeisiin sopivia. Työ tulee suorittaa siten, että valmis pinta täyttää ulkonäön ja kestävyuden suhteen sille asiakirjoissa asetetut vaatimukset.

Maalausurakoitsija vastaa omalta osaltaan siitä, että työmaalla noudatetaan voimassa olevia asetuksia ja määräyksiä, jotka koskevat suojoitimenpiteitä maalituotteiden terveydelle haitallisia vaikutuksia vastaan.

Rajaukset

Rajaukset toista värisävyä, toista tarviketta, maalaamatonta pintaa tms. on tehtävä huolellisesti ja täsmällisesti.

Paikkamaalaus

Vahingoittumien paikkamaalaus kuuluu maalausurakkaan, mikäli vahingoittuminen on tapahtunut ennen kuin työ on luovutettu rakennuttajalle.

Virheiden korjaus

Viimeistely on tehtävä niin, ettei pinnoissa esiinny himmeitä tai kiiltäviä läiskiä eikä pintojen muutakaan kirjavuutta. Jos käsitellyissä pinnoissa on virheellisyksiä, on nämä maalausurakoitsijan korjattava uusimalla koko pinnan käsittely, ellei paikkamaalauksella saada aikaan virheetöntä pintaa.

Erittelemättömät pienet maalaustyöt

Työt, joita tässä työselityksessä tai piirustuksissa ei ole mahdollisesti mainittu, mutta jotka yleisen tavan mukaan ovat tarpeellisia valmiiseen lopputulokseen pyrittäessä, on suoritettava ilman eri korvausta maalausurakkaan kuuluvina.

5815 Pintakäsittelyt

Yleistä

Ulkopuolen sinkittyjen ja teräspintojen maalausta ei saa suorittaa tela- tai ruiskutyönä, vaan maalausharjaa ja sivellintä käyttäen, jotta varmistutaan maalin asianmukaisesta kiinnittymisestä alustaan.

Metallipintojen käsittelyssä on noudatettava käytettävän pintakäsittelytuotteen valmistajan antamia kuivakalvopaksuusosituksia.

Esikäsittelyt:

Käsiteltävät pinnat puhdistetaan huolellisesti pölystä, rasvasta ja irtonaisista osista hyväksi maalausalustaksi urakoitsijan parhaaksi katsomalla tavalla.

Hionta ja pölynpoisto on suoritettava ennen jokaista käsittelyä, joten niitä ei käsitte-lyselostuksissa erikseen mainita.

Teräspintojen puhdistuksessa on noudatettava käytettävän pintakäsittelytuotteen valmistajan antamia kirjallisia puhdistusaste- ja puhdistusmenetelmäsuosituksia eri rasisolosuhteissa. Ks. standardit SFS 3761 ja SFS 4956...4963.

Sinkityt metallipinnat puhdistetaan hiomalla ja /tai kemiallisella puhdistusaineella (vesiliukoinen liuotin) sekä huuhdotaan huolellisesti puhtaalla vedellä ja kuivataan ennen maalaus- käsittelyjen aloittamista.

Ruosteenpoistoasteen arvosteluun käytetään standardin SIS 55900 värikuva-asteikkoa, joka määrittelee, millaiselta pinnan tulee näyttää puhdistuksen jälkeen silmämääräisesti arvostel- tuna. Standardissa teräsharjauksessa ruosteenpoistoasteet on määritelty myös sanallisesti seuraavasti:

- St 2 Huolellinen kaavinta ja teräsharjaus

Kaavinnalla ja käsin tehdyllä teräsharjauksella, koneharjauksella tai konehionnalla poistetaan irtoava valssihilse, ruoste ja vieraat hiukkaset. Sen jälkeen pinta puhdistetaan pölynimurilla, puhtaalla ja kuivalla paineilmapuhalluksella tai harjalla.

Pinnalla on puhdistuksen jälkeen oltava heikko metallinkiilto.

- Sa 2 Huolellinen suihkupuhdistus

Suihkupuhdistuksessa raamateriaali suihkutetaan puhdistettavalle pinnalle paineilmaa, painevettä tai sinkopyörää käyttäen. Sen jälkeen pinta puhdistetaan pölynimurilla, puhtaalla ja kuivalla paineilmapuhalluksella tai puhtaalla harjalla.

Pinta on puhdistuksen jälkeen metallinpuhdas.

Ellei toisin ole mainittu, noudatetaan teräspinnoissa seuraavia ruosteenpoistoasteita:

- ulkoilmassa olevat teräspinnat: Sa 2

Eristys- ja suojasivelyt:

Oksalakkkaus suoritetaan aina maalattaville havupuupinnoille ennen pohjamaalausta ilman eri mainintaa. Oksalakkkaus tehdään kertaalleen, ellei asiakirjoissa toisin määrätä.

Puunsuojakäsittelyt tehdään runsaalla puunsuoja-aineella siten, että mahdollisimman paljon ainetta imeytyy puun sisään. Kuivumisajan käsittelyjen välillä tulee olla vähintään yksi vuorokausi.

Ruosteenestomaalaus suoritetaan välittömästi pinnan puhdistuksen jälkeen.

Pohjustus:

Pohjustuskäsittelyn tulee antaa pysyvä kiinnityspohja päälle tuleville pintakäsittelyille.

Teräsrakenteelle määrätyn käsittely-yhdistelmän mukaiset maalaus- käsittelyt, pohjamaalaus mukaan luettuna, tulee tehdä värisävyltään niin paljon poikkeavilla maaleilla, että peittävyys on helposti havaittavissa.

Maalausurakoitsijan tulee tarkastaa ja omalta osaltaan hyväksyä muiden urakoitsijoiden tai toimittajien suorittamat esi- ja pohjustuskäsittelyt ennen jatkokäsittelyihin ryhtymistä.

Valmiiksi maalaus:

Valmiiksi maalauksen tulee olla täysin peittävä, annetun värimallin mukainen sekä pinnalle määrätyn käsittelytavan puitteissa tasainen ja sileä.

Vanhojen rakennusosien maalaus

Vanhat seinäpinnat ovat perinteisellä pellavaöljymaalilla maalattuja puuverhouspintoja.

Kunnostustyöt ennen maalausta ovat pääosin vaurioiden korjauksia ja vanhan maalin poistoa ja puhdistusta, ks. myös kohta RS 52 ja 53.

Kaikki vanhat maalipinnat maalataan uudelleen ja varmistetaan ennen maalauskäsittelyiden tekemistä tuotteiden soveltuvuudesta entisen maalipinnan päälle.

Mikäli on aiheellista olettaa uusintamaalauksen jostakin syystä epäonnistuvan, tulee maalausurakoitsijan ennen maalaustyötä selvittää asia rakennuttajan kanssa esim. maalaustarvikkeiden tai työmenetelmien vaihtamiseksi.

Ennen vanhan pinnan ylimaalausta on tarkistettava, että alle jäävä vanha maalikerros on tiukasti kiinni alustassaan. Irtoava maali poistetaan urakoitsijan sopivaksi katsomalla tavalla (vrt. kohta 55 1).

Kaikki maalattavat kohteet on huolellisesti puhdistettava. Emali-, lakka-, ja öljymaalatut pinnat on soodapestävä ja huuhdeltava huolellisesti.

Metallipinnoista on poistettava ennen pohjustusta kiinnittymistä haittaavat lika, rasva, hapettumat ja ruoste.

Edellä esitetyn lisäksi on otettava huomioon Maalaus 87/90 -käsikirjassa käsittely-yhdistelmien selostuksissa esitetyt vaatimukset.

Kaikki edellä mainitut toimenpiteet ja esikäsittelyt samoin kuin hionta ja pölyn poisto kuuluvat kunnostusmaalauskäsittelyihin ilman eri mainintaa.

MAALAUSKÄSITTELY-YHDISTELMÄT

Käsittely-yhdistelmät on merkitty numerotunnuksella tai suoraan sanallisella käsittelyohjeella.

Numerotunnus perustuu Rakennustietosäätiön rakennusmaalausta koskevaan RT-käsikirjaan, Maalaus 87 (Maalaus 87 numerotunnuksia on käytetty, koska kohteen kaikki kohteen puuosien maalaustyöt tehdään perinteisillä maalauskäsittelyillä)

Maalausurakoitsija esittää rakennuttajan ja arkkitehdin hyväksyttäväksi käytettävien maalaustarvikkeiden tuotenimet em. tarvikeryhmätunnuksen perusteella.

Varsinainen selostus ei sisällä perusteellisia ohjeita vanhan pinnan puhdistus- ja esikäsitte-lyksi, mutta ne sisältyvät edeltävään maalaustyöselitykseen ja käsittely-yhdistelmään.

Maalausurakoitsijan on huolehdittava, että kaikille vanhoille pinnoille tehdään kaikki tarvit-tavat puhdistus- ja esikäsitteilyt maalaustyöselityksen ja maalin valmistajan ohjeiden mukai-sesti.

Maalaustarvikkeiden valinnassa tulee käyttää vesiliukoisia tuotteita.

1. NUMERO / KOHDE

- 0 sisäkatot
- 1 sisäseinät
- 2 lattiat
- 3 ikkunat, ikkunaovet
- 4 sisäovet
- 5 ulko-ovet
- 6 kalusteet, varusteet, laitteet
- 7 ulkoseinät
- 8 katteet, pellitykset
- 9 ulko-varusteet

2. NUMERO / ALUSTA

- 1 kivialusta
- 2 betonialusta
- 3 rappauslaasti-, kalkkihiekkakivi- ja kipsialusta
- 4 tasoitealusta
- 5 puualusta
- 6 kuitualusta
- 7 teräs-alusta
- 8 sinkitty teräs-, alumiini- ja kuparialusta
- 9 erittelemätön alusta

3. NUMERO / VIIMEISEN KÄSITTELYN TARVIKERYHMÄ

- 0 esikäsitteilyaineet
- 1 pohjamaalit
- 2 kitit, silotteet ja tasoitteet
- 3 vesiohenteiset dispersiomaalit
- 4 alkydi- ja öljymaalit
- 5 reaktiomaalit ja fysikaalisesti kuivuvat maalit
- 6 epäorgaaniset maalit ja lietemaalit
- 7 lakat
- 8 puunsuoja-aineet
- 9 tapetit, verhouk- ja vahvistuskankaat, liimat yms. erikoistuotteet

4. ja 5. NUMEROT / KÄSITTELY-YHDISTELMÄN JÄRJESTYSNUMERO

6. NUMERO / KIILTORYHMÄ

.1 täyskiiltävä	yli 90 yks.
.2 kiiltävä	60...89 yks.
.3 puolikiiltävä	30...59 yks.

.4 puolihimmeä	11...29 yks.
.5 himmeä	6...10 yks.
.6 täyshimmeä	0...5 yks.

Kiiltoryhmän numero erotetaan pisteellä muusta numerotunnuksesta, esim. 02302.6

0 2 3 0 2 .6

sisäkatto
alusta (betoni)
viimeisen käsittelyn tarvikeryhmä
käsittely-yhdistelmän järjestysnumero
kiiltoryhmä (täyshimmeä)

KÄSITTELY-YHDISTELMÄT KOHTEITTAIN

Käsittely-yhdistelmät on lueteltu numerojärjestyksessä pienimmästä suurimpaan.

Käsittelyn täsmentämiseksi käytetään Rt- käsikirjassa mainittua maalien ja muiden pintakäsittelyaineiden tunnistenumeroa.

Maalausurakoitsija esittää rakennuttajan ja arkkitehdin hyväksyttäväksi käytettävien maalaustarvikkeiden tuotenimet em. tarvikeryhmätunnuksen perusteella.

Maalauskohteet ovat suurimmaksi osaksi vanhoja pintoja.

Käsittely-yhdistelmäluettelossa on allekkain esitetty uuden ja vanhan pinnan vastaavat käsittelyt riippumatta siitä esiintyykö kaikkia vaihtoehtoja maalauskohteina.

Jos käsittely-yhdistelmän viimeinen numero on parillinen, kyseessä on uudelle pinnalle tarkoitettu käsittely ja jos pariton, kyseessä on vanhalle pinnalle tarkoitettu käsittely.

Varsinainen selostus ei sisällä perusteellisia ohjeita vanhan pinnan puhdistus- ja esikäsitte-lyiksi, mutta ne sisältyvät edeltävään maalaustyöselitykseen ja käsittely-yhdistelmään.

Maalausurakoitsijan on huolehdittava, että kaikille vanhoille pinnoille tehdään kaikki tarvit- tavat puhdistus- ja esikäsitte-lyt maalaustyöselityksen ja maalin valmistajan ohjeiden mukai- sesti.

Tässä maalaustyöselityksessä kiiltoryhmä .3 puolikiiltävä tarkoittaa kiiltoastetta 36...60.

5 ULKO-OVET. IKKUNOIDEN ULKOPUIITE JA IKKUNAKARMIN ULKOSIVU**55482 Puualusta****55483**

Vaatumukset alustalle

Käsiteltävän alustan kosteus saa olla enintään 15 % kuivapainosta.

Alustan tulee olla käsittelyä varten kunnostettu, ks. RYL luku 28 "Maalaustyöt" kohta Alusta.

Esikäsittelyt

Käsiteltävästä alustasta poistetaan irtonainen aines, lika ja pöly.

Maalaus käsittelyt:

Pohjustus yhteen kertaan öljypohjamaalilla (14).

Kolojen ja halkeamien kittaus öljykitillä 22.

Maalaus kahteen kertaan öljymaalilla 45, (Lin- tai Uula-pellavaöljymaali).

Kiiltoryhmä

.3 puolikiiltävä

7 ULKOSEINÄT**75480 Puualusta****75481**

Vaatumukset alustalle

Käsiteltävän alustan kosteus saa olla enintään 15 % puun kuivapainosta. Alustan tulee olla käsittelyä varten kunnostettu, noudatetaan: MaalausRYL 2012 1031.3 ja 1032.3.

Esikäsittelyt

Käsiteltävästä alustasta poistetaan irtonainen aines, lika ja pöly. Alustassa olevat oksat ja muut pihkaiset kohdat käsitellään tarvittaessa oksalakalla. Alustassa olevat syöpyvät metalliosat suojataan korroosionestomaalilla.

Maalaus käsittelyt

Pohjustus yhteen kertaan öljymaalilla (45). Maalaus kahteen kertaan öljymaalilla (45) (Uula- pellavaöljymaali, Lin pellavaöljymaali).

Kiiltoryhmä

.3 puolikiiltävä

8 KATTEET, SUOJAPELLITYKSET, SYÖKSYTORVET**88444 Sinkitty teräsalusta (suojaPELLITYKSET, räystäskourut, syöksytorvet)**
88445

Esikäsitteilyt

Uudesta ja maalatusta sinkitystä teräsalustasta poistetaan suolat, lika, rasva ja öljy esim. alkali- tai emulsiopesulla. Alusta huuhdellaan perusteellisesti lämpimällä vedellä.

MaalausKäsitteilyt

Peltipinnalle puhdistettujen kohtien pohjustus välittömästi korroosionestopohjamaalilla esim. Panssaripohjamaali, Ferrex-harmaa. Valmiiksi maalaus kaksi kertaa akrylaattisidemaalilla (Kirjo Aqua).

Kokonaiskalvonpaksuuden tulee olla vähintään 120 µm.

Kiiltoryhmä

.3 puolikiiltävä

9 ULKOVARUSTEET (teräskateet, talotikkaat yms)**97430 Teräsalusta**
97431

Vaatimukset alustalle

Alustan tulee olla käsitteilyä varten kunnostettu, Noudatetaan: MaalausRYL 2012 1031.3 ja 1032.3.

Ohjeita maalauksen huomioon ottamiseksi teräsrakenteen suunnittelussa on esitetty standardissa SFS 4958 (RT 29 - 10265).

Esikäsitteilyt

Suihkupuhdistus Sa 2 ja ruosteenestomaalaus (12).

MaalausKäsitteilyt

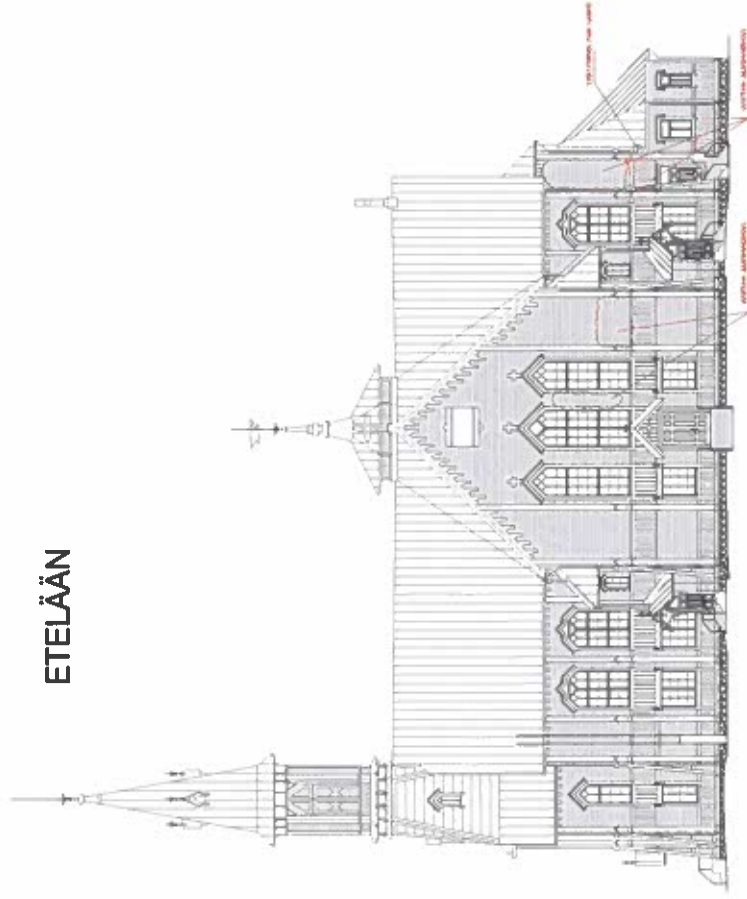
Pohjustus yhteen kertaan alkydipohjamaalilla (12). Välimaalaukset alkydimaalilla (41). Valmiiksi maalaus alkydimaalilla (41). Kokonaiskalvonpaksuuden tulee olla vähintään 160 µm (40 + 120 µm) (esim. Miranol, Kirjo).

Kiiltoryhmä:

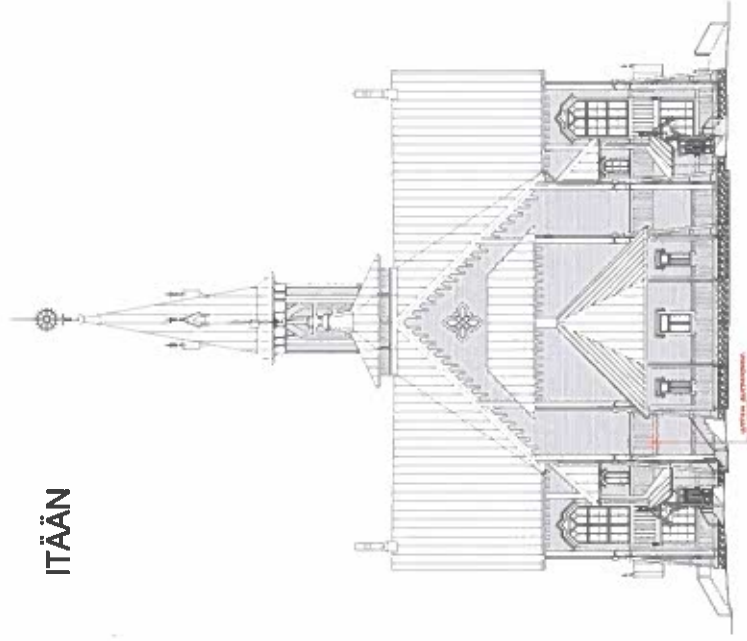
.2 kiiltävä

MAINITSEMATTA JÄÄNEET KOHTEET MAALATAAN MAALAUSSURAKKAAN KUULUVINA KÄSITTELY-YHDISTELMILLÄ, JOTKA ANTAVAT LOPPUTULOKSEKSI YMPÄRISTÖÖN VASTAAVAN, VALMIIN PINNAN, JOKA TÄYTTÄÄ PINNOILLE YLEENSÄ ASIAKIRJOISSA ASETETUT VAATIMUKSET.

ETELÄÄN

ITÄÄN

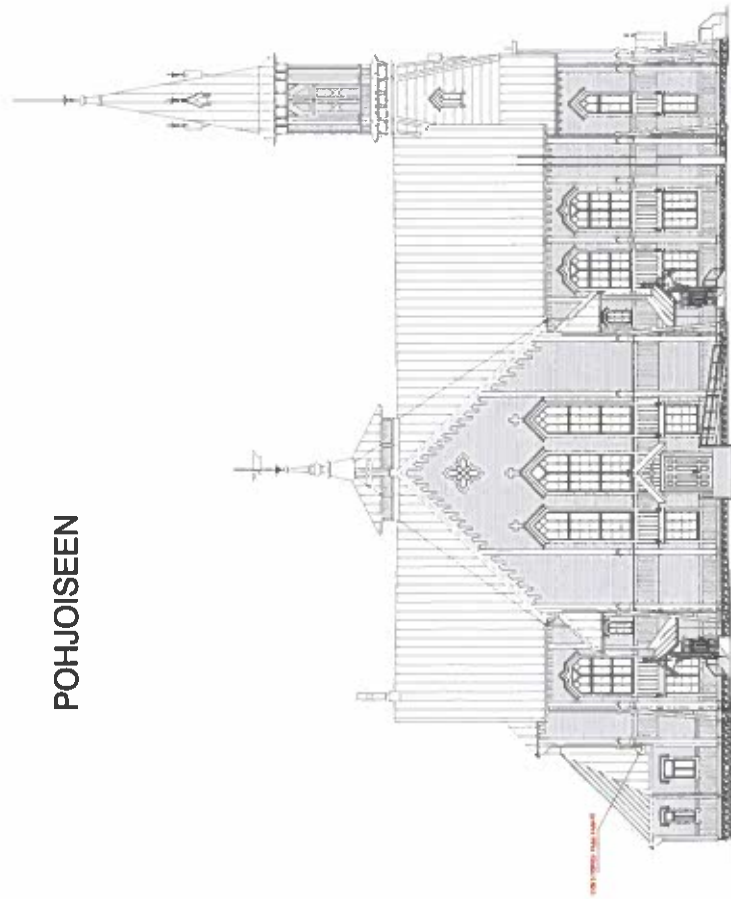

Wärme- ja tuuletusolosuhteet (Lämpö- ja tuuletusolosuhteet) -
 Lämpö- ja tuuletusolosuhteet

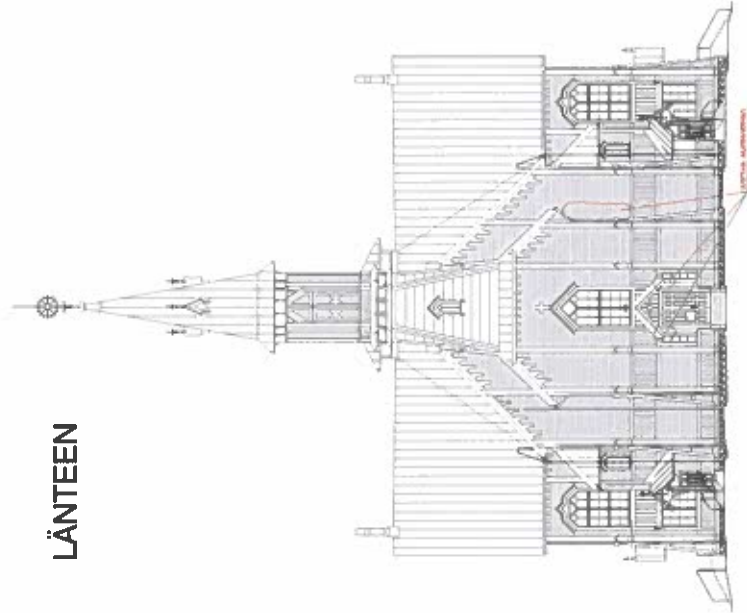
WÄRMÄ ERISTYS	WÄRMÄ ERISTYS
100	100
200	200
300	300
400	400
500	500
600	600
700	700
800	800
900	900
1000	1000

ARK
 ARK 100 00

POHJOISEN

LÄNTEEN

Kattorakenteen materiaalit ja värit / Material and colors of the roof structure
 Kattorakenteen materiaalit / Material of the roof structure

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
[Color swatch]	[Color swatch]	[Color swatch]	[Color swatch]	[Color swatch]	[Color swatch]	[Color swatch]	[Color swatch]	[Color swatch]	[Color swatch]
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

ARK
 ARK
 ARK